

Aréiv. 7, 8,

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Editor: Jámor Ferenc. Adminisztratív delegat si girant responsabl-felelős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editura. Registrul publicatilor: peridice No. 43. Dos. 889. 1924. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Csütörtök, április 4. 1940-5700. Weadar 25. XXIII. évfolyam, 78. szám.

VILÁG TUKRÁ

Paul Reynaud

Írta: EMIL LUDWIG

Kistermetű, sovány és fűrgő. Maga a sürtett energia.

Beretvált arca sápadt, szája kicsiny, két nagy szemében a tenger kékje csillog, kifejezésében megőrizte fiatalkori almodozásainak emlékeit. Nem árulja el tevékenységben oly gazdag multját. Nem boldog és nem született boldogságra.

Egyike annak a három legaktívabb franciának, aki mind tagja a jelenlegi háborús kormánynak. Lénye olyan feszültséget fejez ki, hogy a mellén lévő óralánc is megfeszül tőle. Mintha folyton kitörni készülné.

Reynaud 60 éves, de senki sem tartaná 40-nél idősebbnek. Nem a szokásos francia típus, nem a francia miniszterelnökök típusa. Sem Daladier nehéz boruját, sem Herriot súlyos méltóságát nem találjuk meg nála. A szószéken nem vált ki villámszerű hatásokat.

Az energia komoly feszültsége lüktet benne és az ambíció, hogy a legelső legyen s a legjobbat alkossa. Ilyen embereket csak Franciaország tud nyújtani, olyanokat, akik gyűlölni tudnak mint Clemenceau, vagy gyűlöltöket, mint Poincaré.

Reynaud személyében új és meglepő, hogy egyesíti önmagában a gyorsaságot és a tetterőt a naivitás bizonyos fajtájával. Churchillnek az egyéniségében van valami a Reynaudból. Valami, amit inkább az angol-szászoknál lehet megtalálni. Franciaországban sokkal ritkábban.

Amikor 1938. novemberében először találkoztam vele, mindenki elédgetlen volt: türelmetlennek, csökönyösnek találtam, röviden válaszolt, rosszkedvűen. A francia politika kritikusa percelt élte akkor.

Ha Angliában egy államférfi hibát követ el, — mint például Macdonald és Baldwin — így intézik el: „Szegény, meg kell vigasztalnunk, nem engedhetjük, hogy rájőjön, milyen neveltségessé tette magát”. Franciaországban nem felejtene el a politikai vereséget.

Az a mély lelki depresszió, amelyben München után Reynaudot találtam, francia büszkeségének és államférfiúi intelligenciájának tulajdonítható. Mindkét jellemvonás döntően befolyásolja egyéniségét.

Itélőképességét soha sem befolyásolták esztétikai szempontok, mert mindig igazi francia világozottsággal látta és bírálta a dolgokat. Sokat járt a világban, a pénzt és a hadsereget tanulmányozva mindenütt. Gondolkodásának élességét egy kézzel, fantáziák nélküli világgal kell megfizetnie. Életcéljainak tökéletesen szolgálatába tudja állítani szerzett ismereteit.

A Provence-ban, az Alpok között nevelkedett. A kis Barcelonette, ahol 1880-ban született, 1200 méter magas fekszik. Sokan hagyják el akkoriban a kis városkát, hogy Amerikába menjenek szerencsét próbálni és csaknem valamennyien Mexikóba kerültek. Atyjának Mexikóban szerzett pénzén a fiatal Reynaud nem csak Párizsba juthatott, — ahol ügyvéd lett, — de bejárta az egész világot. Ismeri a földrajzot és a nyelveket.

Olyan tulajdonságok ezek, amelyekkel a franciák csak ritkán rendelkeznek és amelyekre nem minden államférfi hivatkozhatik. Gondoljunk csak arra, hogy Hitler még soha sem lépte át Németország határait, Mussolini pedig legfeljebb Közép-Európát ismeri. Reynaud folyékonyan beszél angolul és elég jól németül.

A világháborúban kétszer volt kitüntetve. 40 éves korában Daladierral egyidejűleg választották meg először képviselőnek, szülőföldjén. Am előbb tűnt fel, mint Daladier. Amikor az akkori pénzügyminiszter, Klotz, kijelentette, hogy Németország fizetni fog, az új és ismeretlen képviselő felemelkedett a helyén és szenzációs beszéd keretében kijelentette:

„Németország nem fog fizetni, ha nem adjuk meg hozzá a lehetőséget. Engedjék meg a németeknek, hogy természetben fizessenek!”

Az új eszmét magukévá tették Loucheur, a következő pénzügyminiszter s a német Rathenau, de mindkettőt elgáncsolták az ér-

Berlinben élénk figyelemmel kísérik a semlegesek felé irányuló angol-francia tevékenységet

Mi az igazság a háborús veszteséglisák körül?

Berlin, április 3. (Rador). Félhivatalos jegyzék szerint német politikai körökben az a vélemény uralkodik, hogy a háború hetedik hónapjában a nyugati hatalmak egyre nehezebben menthetők eszközök használatán, abban a mértékben, ahogyan rájönnek arra, hogy a háborúban nem remélhetnek sikert idegen segítség nélkül. A nyugatiak nem érhetnek el katonai győzelmet Németország ellen és a gazdasági háborúban sem tudják legyőzni a Reichot. Az utolsó négy hét alatt az angolok és franciák kiváló hatalmak semlegesiségen megértésén keresztül folytatták a háborút. Mindenkor igyekeztek bevonni a háborúba a semlegeseket, de ez a politikájuk nem vezetett eredményre főleg az orosz- finn békekötés nyomán. A londoni és párizsi kormányok igyekeznek politikai és katonai elszigetelődésükből kímászni, mert véleményük szerint csak így van győzelmi lehetőségük. Tekintettel azonban Németország erejére és lehetőségeire, Berlinben azt hiszik, hogy ennek a kérdésnek a megoldása nem lesz döntő jellegű. Német körök mégis érdeklődéssel figyelik azt a megfélemlítési tevékenységet, amit az angolok és franciák egyre erősebben folytatnak a semlegesek ellen. A franciaországi kormányválság nem vezetett a várt eredményre. A német haderők időközben erős csapásokat mértek az angol-francia ellenségre. Német politikai körök nagy érdeklődéssel állapították meg, hogy a Scapa Flow elleni német támadások alkalmával az angol flotta által szenvedett vereségek miatt Anglia kénytelen volt hamis adatokat közölni az állítólagos angol légi sikerekről, hogy megmentsse az angol kormány, de különösképpen a Chamberlain-kabinet tekintélyét.

Németország ellenségei felelősek mindazért, ami történt és ami történni fog ebben a háborúban.

A Lengyelország elleni háború pontosan bizonyította a német hadsereg értékét. A jövő fogja megmutatni, hogy Németország ellenségei milyen mértékben tudnak majd harcolni a németek által ellenük vezetett háborúban.

Párizs, április 3. (Rador). Havas: A német rádióállomások által március 31-én közölt hivatalos jelentés szerint a háború kitörése óta 357 repülő vesztek a szövetségesek, mi alatt a német veszteség nem haladja meg a 85 gépet. Ezek a képzelt birodalmába tartozó számok hivatalos cáfolatot nyertek a szövetségesek légi haderőinek vezetői részéről, akik a következő megállapításokat teszik: Repülővesztéségek felbecsülésére az ellenség úgy látzik, két elvhez igazodik: csak a szövetségesek területén lezuhant gépeket nyilváníttja elvesztettnek. Ezzel szemben minden francia, vagy angol gépet, mely pilótájának megsebesülése vagy géphiba miatt kivált a harcából, lelőttnek jelez. Az ilyen körülmények között visszatért gépek nagy részét néhány óra vagy nap alatt kijavították és folytathatják haditevékenységüket. A szövetséges légierők tényleges vesztesége távolról sem éri el az ellenséges közleményben jelzett számnak a felét. A szövetségesek csak azt az ellenséges gépet tekintik lelőttnek, amelynek lezuhanását több tanu látta, vagy ha az vonalakban esett le és legénysége meghalt, vagy fogságba esett. Ilyen alapon a franciák és angolok által a háború kezdete óta lelőtt német gépek száma háromszorosa lenne annak, amit a német rádióállomások beismernék.

Husz német repülőgép újabb támadást hajtott végre Scapa Flow ellen

Ellentétes jelentések a német támadás eredményeiről

Berlin, április 3. (Rador). A német hadvezetőség közli: A nyugati fronton helyenként élénkebb felderítő tevékenység. Április 2-án repülőink folytatták felderítő tevékenységüket az egész Északi tenger és az angol keleti partok fölött, egészen a Shetland szigetekig, továbbá Kelet-Franciaország fölött. Egy német felderítő gép három felderítő angol géppel vívott csata után kényszerleszállást végzett, a legénységet pedig másik német felderítő gép mentette meg. Este Scapa Flow ellen újabb támadást intéztünk és a kedvezőtlen időjárás és a légháritó tűzség erőteljes tüzelése ellenére bombáztunk több angol hadihajót, amelyeket részben találat ért, részben a közvetlen közelükben felrobbant bombáktól sérültek meg. Nyugaton légi harcok folytak, amelyek során három ellenséges vadászgépet leterítettünk. Két német gép nem tért vissza állomáshelyére.

megrongáltak a közelükben lecsapódó bombák. Egyik hajó oldalra dőlt és egy másik eldőlvé haladt. Egy harmadik hajóról sűrű füst szállt fel, majd lángok törtek elő fedélzetén.

London, április 3. (Rador). A tenger-nagyi hivatal kevéssel éjjel után a következő közleményt adta ki: Német repülőket kedden éjjel előtt támadást intéztek Scapa Flow ellen. Az ellenséges gépeket a hadihajók és parti légháritó útegek visszaverték. Több bombát dobtak le, egyik a partra esett. Egyetlen hadihajót sem ért találat, egy sem rongálódott meg. Valószínű, hogy egy német gépet a brit útegek lelőtték.

London, április 3. (Rador). A lapok részleteket közölnek Scapa Flow elleni német repülő-támadásról. Csúpan egyetlen bomba esett a partra, de komoly kárt nem okozott. A rádió 45 percig tartott. A légháritó ágyúk heves tüzelését német repülőket bombáinak robbanása kísérte. Az angol vadászgépek felemelkedtek és a német repülőket gyorsan visszafordultak a nyílt tenger felé. Egy szemtanu siklórepülő (Folytatása az utolsó oldalon.)

Berlin, április 3. (Rador.) DNB: Heinzel gyártmányú német gépek kedden éjjel sikeres támadást vezettek Scapa Flow angol tengerészeti támaszpont ellen. Az első gépek az éjszaka folyamán visszaérkeztek a Német öböl fölé. Éjjel felé drótnélküli távirón leadott jelentések szerint több angol hadihajót támadtak meg és nagy kaliberű bombákat dobtak le rájuk. Néhány hajót telibe találtak, másokat

Hosszu háború

A szövetségesek londoni haditanácsának határozatai még nem bontakoztak ki teljes jelentőségükben. Az elkövetkező hónapok fogják megmutatni, hogy a haditanács katonai természetű döntései milyen mértékben befolyásolták a háború sorsának és főleg viteli módjának alakulását szárazföldön, tengeren és a levegőben.

Annyi azonban máris megállapítható, hogy Anglia és Franciaország egyelőre a gazdasági háború szigorúbb, kiméletlenebb folytatását kívánja állítani haditevékenységének középpontjába. Duval tábornok, a legkiválóbb francia katonai szakírók egyike, a minap állapította meg, hogy amíg Németország szabadon közkedik Délkelet-Európával, Oroszországgal, Olaszországgal és a Balti tengerrel, a szövetségesek által irányított blokádnak csak részleges eredményekkel járhat, amelyek azonban nem alkalmasok és nem elegendők arra, hogy döntő módon befolyásolják a Harmadik Birodalom élelmiszerezését és a hadigazdálkodáshoz szükséges nyersanyagok ellátását. Az is megállapítás nyert, hogy a Németországgal szomszédos semleges államok behozatala a háború kitörése óta egyes esetekben és árucikkekben kétszerezésre, háromszorozásra, sőt 20-30 szorozásra is emelkedett. Valószínű és kézenfekvő a feltevés, — állapította meg a nyugati hatalmak sajtója, — hogy ezek az országok csúpan tranzit államok voltak egy Németországra irányuló szállításhoz.

Chamberlain keddi délutáni beszédének a semleges országokkal kapcsolatos megállapításai ezzel az állapottal vannak összefüggésben. A nyugati hatalmak nyilván el vannak határozva arra, hogy megakadályozzák ezt a felfokozott szállítást. Anglia és Franciaország politikai jellegű kereskedelmi szerződéseket kötöttek és kötnek a semleges államokkal, felvásárolva tőlük termékeik egy bizonyos hányadát és körülhatárolva azt a lehetőséget, amely mellett a semleges államok Németországba exportálhatnak. Németország természetesen nem nézi tétlenül ezt az akcióit, amely a Reynaud-kormány kinevezésével kapcsolatos erősebb és határozottabb hadvezetési tempó első stációjá. Előrelátható, hogy a napokban növekedni fog a semleges államokra gyakorolt német ellennyomás. Figyelmeztetjük, hogy a berlini sajtó a szövetségesek akcióival szemben a semleges államok védőjeként tünteti fel a Harmadik Birodalmat. Németország — mondják a berlini lapok — nem fogja megengedni, hogy harmadik hatalmak korlátozzák a semleges országok kereskedelmi szabadságát.

A háború mindenesetre még mindig főleg

nökség jelenti, hogy a román kereskedelmi küldöttség vezetője, szerdán reggel Londonba érkezett. A küldöttség többi tagjai már előzetesen megérkeztek az angol fővárosba.

RILIS 3.

ra ellen

Kaj Sek

sabb, mint országai házországának yhatalmak két Kelet-

ették. Egy 750 lejes meg helyett még az

DRU

szelről

avia mégis tani szombrát megatív erednak a belső összefogá-

érszállívaslata a fenyegegek hozzáállására mégsem az északi

örök la-nívására terelnők t. A mi-ek előtt vonalait. ökország n kitart kormány tartott

intézett a háború gitségre. Népszö-hogy a Finnor-e után. s száza-Repülő-ás ment talanná. 5.000, a jegyzék.

ó R. T Pop 14

dekáltak és a bankok. A franciának le kellett mondania, a németet, a háboru utáni Németország legzenialisabb egyéniségét, meggyilkolták.

Reynaud is megbukott a kerületében, de 1923-ban egy párizsi kerületben újra megválasztották. Ő volt annak idején az első, aki számokkal figyelmeztette a parlamentet a fenyegetően közeledő világrkriszra. Proféciaja nagy vihart keltett. Amikor a new-yorki tőzsde-krach igazolta a jóslatait, kinevezték pénzügyminiszternek. De kinevezése nem tetszett a bankoknak és a sajtónak, mert szakadatlanul az állam intervencióját kérte a pénzügyi életbe. Véleménye szerint enélkül az intervenció nélkül Franciaország nem kerülheti el a pénzügyi összeomlását.

Azzal szerelték le, hogy kinevezték gyarmatügyi miniszternek.

Ebben a pozíciójában fedezte fel képességeit Liautey marsall, aki elsőnek ismerte fel benne az iniciatívák élettel duzzadó egyéniségét. Reynaud a gyors elhatározások embe-re, Ázsiába utazott. Az annami forradalmat nem a „klasszikus” belelövésével, hanem egyéniségének varázserejével szerelte le.

Liautey marsallal együtt szervezték meg Párizsban a nagy gyarmati kiállítást, amely először mutatta be a világnak, hogy az angol imperiumon kívül komolyan számolni kell a francia imperiummal is.

Reynaud, aki mindent a pénzügyi tudományok prizmáján keresztül látott, a gyarmatokat is Franciaország pénzügyi mérlegére tette.

1932-től 1938-ig a legkiméletlenebb harcot folytatta az összes kormányok pénzügyi politikája ellen. Meggyőződése szerint a frankot csak a devalváláció menthette meg s jelszava lett: „Az árak csökkentése, vagy devalváláció”. A kamara székében nyugodtan, gesztusok nélkül beszél és csupán magánbeszélgetések alkalmával válik hevesebbé.

Pénzügyi politikája annyira kétségbeesztette a bankárokat, hogy nem rég hallottam egyet, aki mosolyogva, de komolyan gondolván mondotta: „Reynaudot tömlőbe kellene zárni.”

Waldeck Rousseau a mintaképe. Csodálja egyénisége függetlenségét és nyugalomát, benne látja világos bírálatának a gyökerét. Akárcsak Waldeck Rousseaut, aki a pártok zürzavarában saját pártjában is megőrizte független eredetiségét, Reynaudot is agresszívnek tartják; a szabadelvű köztársaságok elég sokszor fasisztának bélyegezték. Reynaud nem egyszer bebizonyította, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Mindig harcolt a diktatúrák ellen és amikor 1938. novemberében kijelentette, hogy a háboru egy éven belül kitor, igazat adott s kijelentette: „Éppen ezért én már három évvel ezelőtt javasoltam hadseregünk átszervezését. Jó, ha vannak szövetségeseink, de a hadseregünket mégis offenzívív kell átalakítanunk. A háboru nemokára itt lesz.”

Amikor visszatért a pénzügyminisztérium élére és megindította a harcot a pénz ellen, elsősorban a hadsereg átszervezéséért küzdött. A mai miniszterekkel folytatott beszélgetéseimből következtetve, megállapíthatom, hogy mindannyok közül csak ketten: Reynaud és Mandel látták teljes világossággal, hogy a háboru elkerülhetetlen, hogy egy második Munchent már nem fogadhatna el ketőjükön kívül — akik az elsőt is leszavazták — egyetlen francia sem.

Akkoriban Reynaud külügyminiszter lehetett volna. Blum a pénzügyi fárcával egyidejűleg a külügyit is felajánlotta neki. Am Reynaud úgy érezte, hogy nem támogathatja Blum szocialista programját. Bár politikailag nem áll sem a jobb, sem a baloldalon, gazdasági szempontból kapitalista.

Találkoztam vele Blum régi és egyszerű házában, egy teás csészenél, — mert Franciaországban a politikai ellenfelek gentilemen kapcsolatok tartanak fenn a magánértekezésben — Reynaud ellene volt a munkarészek csökkentésének, mert miközben Blum bízott abban, hogy a háboru még meg lehet akadályozni, Reynaud meg volt győződve, hogy semmi sem állhat az útjában.

„Mi, — mondotta Reynaud — nem adhatjuk az örült tempóban fegyverkező németeknek a kétvasárnapos hét előnyét.”

„Miért ne volna lehetséges itt is az, ami lehetséges Amerikában?” — kérdeztem.

„Mert Amerika egy erős gyomru ifju, aki sok mindent meg tud emészteni, de nekünk, európalaknak, öreg és beteg gyomrunk van s ezért diétát kell tartanunk.”

Reynaud ellene volt a fizetések felemelésének, mert meg akarta akadályozni az árak emelkedését. Egyszerűen nem publikálta többé az árak indexét. Amikor ezzel kapcsolatban figyelmeztettem:

— Ön nem méri többé a lázat, hanem egyszerűen összetöri a lázmérőt, — nagyon ideges lett s nem talált érveket a válaszhoz.

Hozu küzdelem után és kevéssel a háboru kitörése előtt sikerült alkalmaznia devalválációs politikáját. Ez oly fényesen sikerült, hogy 1938. novemberétől 1939. szeptemberéig 26 milliárd aranyfrankot hozott vissza Amerikából Franciaországba. Annak idején egy cé-

dulát adott át nekem, amelyen ezeket írta: „26 milliárd aranyfrank. Ez azt jelenti, hogy éjjel és nappal, percenként 1.2 kgr. szinarany folyik vissza.”

Írása gyorsaságot, határozottságot és precizitást fejez ki. Meg akartam bosszantani, amikor ugyancsak cédulán válaszolva, arra hívatkoztam, hogy 14 évvel ezelőtt Poincaré hasonló műveletet hajtott végre.

Uj cédula következett: „Poincaré 1926. Elsősorban: Európa akkoriban nyugalomban élt; másodsorban: Franciaországnak virágzó volt a helyzete.”

Ami a mai gazdasági viszonyokat illeti, hidegvérrel itéli meg:

„A németek a jelenlegi körülmények között még sokáig elbírják pénz nélkül, ha bete törődnek abba, hogy nyomorúságban éljenek.”

Reynaud rendkívül büszke az angol-francia gazdasági egyezményre, amelynek ő a szerzője. Kifejtette, hogy a háboru megnyeréséhez nem elegendő az Angliával kötött katonai szövetség. Még 1939. novemberében Londonba utazott, ahol rendkívüli gazdasági egyezményt javasolt, amely egybeolvassa a két ország gazdasági erejét.

Az elmúlt világháboru idején a szövetségesek, akár a központi hatalmak, gazdasági téren vetélkedtek egymással. Ausztria és Németország veszekedtek egymással minden egyes hektoliter román lisztért. A francia pénzügyminiszter, — ha pénzre volt szükség-

ge, — Londonba utazott s ott megkezdődött az alkudozás, a kamatláb és a garanciák felett.

A Reynaud-tervnek is meg van a maga története, amelyet azonban csak a háboru befejezése után fognak nyilvánosságra hozni. Az egyezmény nem csupán a háborura, de a háboru utáni Európára is döntő befolyással lesz.

„En úgy hiszem, — mondotta Reynaud, — hogy Európa újjáépítését csak lassu tempóban valósíthatjuk meg. Az egyezmény alapköve lesz ennek az újjáépítésnek, s ettől az alapkőtől kell elindulnia a „Népszövetségnek” is. Mert ezuttal intelligensebben kell eljárunk, mint a multban.”

Ettől a háboru utáni Európától, a realista és pénzügyileg gondolkodó ember gyorsan visszatér a háboru irányításának problémájához. Reynaud világosan látja a szembenálló katonai erőket és nem ringatja magát illuziókba. Tudja, hogy a dolgok nem valósíthatók meg máról holnapra. Elsősorban el van szánva, hogy biztosítsa az országot a fegyelmet. Ebben utólrhetetlen. Amikor az elmúlt december 13-án betérjesztette a költségvetést, frázisok nélkül beszélt, minden nemzeti öndicséretet elkerült. Sőt, elég bátorsága volt ahhoz, hogy a németek fegyverkezését és önmegtartóztatását állítsa oda példaképpen. Félórág a nemzetközi hely-

zetet ismertette, majd röviden rátért a költségvetésre. Olyan volt, mint az orvos, aki kerülgetés nélkül mondja meg a betegének: „Kevesebbet kell ennie és tessék többet tornáznia.”

A defetistább minisztereknek a kormányból való eltávolítása után, Reynaud megőrizte a leghetesebb munkatársakat, köztük Mandelt, Dautryt és néhány nagy-képességű férfival egészítette ki kabinetjét.

Ezentul gyakrabban fog beszélni a rádióban is. Hallani fogjuk kimért és higgadt beszédét, amely ha nem volna francia, ugy hangzana, mint egy angol előadás. Komolyan beszél, mint ahogy gondolkodik. Agyából teljesen hiányzik a vereség fogalma, de el van szánva, hogy a győzelem érdekében minden áldozatot megköveteljen.

Rövidesen egész Franciaországban érezni fogják majd a gyorsabb, a határozottabb tempót. Ha a nagy háboru Reynaud alatt tört volna ki, — elmondhatjuk, hogy — Franciaország nem kívánhatott rátermettebb embert.

Igaz, hogy nagy ambíciók fűtik. De csak azért, mert minden vérséjtével jobbat és többet akar, mint mások. Személyét illetően, a lehető legszerűbb. Valamikor gazdag volt, de ma már, Istennek hála, nem az. A napokban estélyen, puhagallérral láttam.

Ha a francia egyszerű és egyidejűleg aktív, akkor legyőzhetetlen. Reynaud mindkét tulajdonsággal rendelkezik.

A Zsidó Távíratí Iroda jelentí:

Amerika

SAMUEL UNTERMAYER TEMETÉSE. Newyorkból jelentik: Az elmúlt pénteken temették el Yonkers zsidó temetőjében a náciellenes kampány lelkes vezetőjét, Samuel Untermyert. A temetésen az amerikai közélet számos kimagasló egyénisége jelent meg, többek között Herbert H. Lehman kormányzó és rendkívül nagy gyászoló közönség. A temetési szertartást Abba Hilel Syiver rabbi végezte.

WEIZMANN CHAIM CSALÓDOTT AMERIKAI MISSZIÓJÁBAN. Newyorkból jelentik: A Jewish Chronicle írja a következőket: „A Cionista Világszervezet és a Jewish Agency elnöke, dr Chaim Weizmann, aki a palesztinai telekvásárlási tilalom hírére az Egyesült Államokból visszasietett Londonba, nagyon csalódottnak látszott. Elsősorban a tilalom miatt, minthogy Weizmann Amerikába való elutazása előtt az angol kormány egyik igen jelentős tagja részéről biztosítékot kapott arról, hogy a palesztinai helyzetben nem áll elő semmiféle változás. Macdonald gyarmatügyi miniszternek ez akciója nagyon megdöbbentette a Jewish Agency elnökét. Weizmannnak nagy megerőltetésbe került, hogy az Egyesült Államok zsidó közvéleményét és a cionistákat megnyugtassa. A zsidókat a földvásárlási rendelet módfelett elkeserítette és nehéz volt meggyőzni őket, hogy a mai idők nem alkalmasak arra, hogy a brit kormány ellen frontba tömörüljenek. Weizmannnak ez az igyekezete végül is sikerrel járt, úgyhogy Amerika zsidósága a szövetségesek ügye mellé állott.

Annál nagyobb gondokat okozott Weizmannnak — írja a Jewish Chronicle — az amerikai zsidóságnak és a cionizmusnak általános helyzete. Ama reményei, hogy az amerikai zsidóság döntő szerepet fog játszani a zsidókérdés jövőbeni szabályozásánál, immár tulzottnak látszanak. Az amerikai zsidóság mint szervezet még nem érte el a politikai érettségnek azt a fokát, amely őket alkalmassá tehetné arra, hogy átvegyék a zsidó nép vezetését. A célok tekintetében ugyanis nincs az amerikai zsidók között egység, holott az lenne az egyetlen bátorító momentum. Azonfelül hiányzik a tömegeket inspiráló vezetés szelleme is. Ez pedig egyike a legnagyobb akadályoknak abban a tekintetben, hogy az Egyesült Államok zsidó reprezentánsai megalkothassák az egyesített zsidó képviselőtestet. Igaz, hogy a cionista ideálok iránti szimpátia nyilvánul meg, de ez csak az amerikai cionista organizáció keretében lehet

fel, a szervezet maga azonban még csak egy töredéke az amerikai zsidóságnak. Az idézett újság úgy tudja, hogy Weizmann, mielőtt a politikai helyzet megengedi, visszautazik az Egyesült Államokba.

Palesztina

HAMIS HIREKET TERJESZT A NÉMET RÁDIO PALESZTINARÓL. Jeruzsálemből jelentik: A német rádió az elmúlt héten jelentette, hogy Jeruzsálem és Jaffa közelében az ausztráliai csapatok helyőrségeiben lázadások törtek ki. A helyzetet alaposan ismerős körök Londonban éppúgy, mint Jeruzsálemben kijelentették, hogy ez a hír teljesen légből kapott és nem szolgál egyebet, mint német propagandacélokat.

A FÖKORMÁNYZÓ MEGLÁTOGATTA A SZIRIAI FRANCIA FÖKORMÁNYZÓT. Jeruzsálemből jelentik: Sir Harold MacMichael és Lady Mac-Michael a napokban Beyruthba utaztak, ahol meglátogatták Pauaux, Szíria francia főkörmányzóját. A palesztinai főkörmányzó és neje egy hétig tartózkodnak Szíria fővárosában, ahol a francia főkörmányzó vendégek.

LENGYEL KÖZLETI ZSIDÓ VEZETŐK PALESZTINÁBA ÉRKEZNEK. Rigából jelentik, hogy 180 zsidó menekült utazott át Rigán Stockholm felé, ahol hajóra szállva Palesztinába fognak utazni. Az utasok csoportja Litvániából érkezett. Közöttük van Rosenheim a héber iskolaszervezet lengyelországi vezetője, továbbá Bialopolski, a lengyelországi Poale Cion vezetője, Savisky, a lengyelországi Hanoar Hacion vezetője és Klármann, a zsidó nemzeti alap titkára. Harminc más fiatal lengyel zsidó menekült rövidesen Litvániából Stockholmba utazik. 150 lengyel-zsidó menekült, a Palesztina certifikátok tulajdonosainak utolsó csoportja, Litvániából már elindult Palesztina felé. Palesztinából érkezett jelentések szerint 115 lengyel zsidó, köztük a cionista Actions Comiteé tagja, dr Mose Kleinbaum, továbbá dr Rafael Szereszowszky szenátor Palesztinába érkeztek.

Észtország

AZ ÉSZTORSZÁGI ZSIDÓ AUTONÓMIÁT CSORBITATLANUL FENNTARTJAK. Tallinból jelentik: Az észt kormány — mint ismeretes — néhány héttel ezelőtt törvényjavaslatot dolgozott ki a nemzeti kisebbségek státuszának reformálásáról. Ezt a javaslatot

Bucsuzzon el láb fájdalmaitól és tyukszemeitől!

Oxigenes gyógylábfürdő

3 PERCEL KÉSŐBB

Íme egy egyszerű és egyáltalán nem költséges szer, amely saját otthonában és örökre megszabadítja Önt a legsúlyosabb láb fájdalomtól is. Aztassa be lábait egy forró lábtüdőbe, amelybe annyi Saltrates Rodell-t kell önteni, hogy a víz tejjé hár színű legyen. Ez a gyógyfürdő 3 perccel belül megszünteti fájdalmait. A gyulladást eltűnnek. A tyukszemek annyira felpuhulnak, hogy gyökereitől kiemelheti őket. A Saltrates Rodell 6 féle radio aktív forrás-gyógysót tartalmaz. A gyógyszerárak és drogériák árúsiák a Saltrates Rodell-t és garantiálják hatását.

a napokban a kormány visszavonta. Ilyen módon az észtországi zsidó közösség továbbra is fenntartja kulturautonómiáját. A zsidó kulturbizottság a napokban beadványt intézett Laidomor tábornokhoz, az észtországi hadsereg vezérkari főnökéhez, arra kérve, hogy jiddis nyelvű leveleket lehessen külföldre is küldeni.

A CH

Hároméves Cheszed Pénzmeny, melye sége és ügyben, minden dik s az elm tenciák száza

A Gemile Európából i adományt a mentes gyot zsidó kisipar nek, akik er

A lengyel az első gem 1939-es háb ben ugyan millió zloty

A Joint dött közre ahol ilyen segítséget is azt muta lott rétegen kal segíteni bajba jutott zisztenciája és becsülete ja kenyerét

A nagyv évvel ezelőt ge és ügysz Akadt it derék zsidó ra számára. tóratekeres az adomány célra: szolg tandó gemi

A tóra t hez és azt ről 10 ezer ad egy uja Reich Józse veit Reich t egymillió le ezer lejt sn gyezte: am jön, ujab 5 kétezek, m hogy befoly piaci árúsi sok, a kies egész légioj cheszed köl érdeklődni k

konyság leg A Joint vez nyit az ora erre a célra

Ignác kalap a nagyvára lej szubven cheszed per

Az elmul Székely Igy és Ullmann oradeai ger te a kezdet nem is kép teni, minde fejlődés sor gény zsidó predesztinál

Harminc szed Pénztá rendelkezik és legékes megsegítés kérdése a mak. Az a

2%-OS

uj nemzetvédelmi adó lerovásához szükséges

regisztterek és blokkok

praktikus kivitelben legolcsóbban beszerezhetők (számoló blokk 50 bani darabja)

ORIENT nyomda és nap'ár kiadóvállalat

Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.

Specialista naponta 3-6-ig irodánkban felvilágosítást ad.

Babits Műfordításai, nagy alak, 387 lap, bibliofil kiadás, diszk. 396 lei, Tompa László: Hol vagy ember (Céh), fve 100 lei, Michel-angelo versei, illusztr. bibliof. fve 119 lei Ilyés Gyula: Rend a romokban, fve 99, kv 139 lei Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétel. Kérjen jegyzéket.

Az oradeai „Gemilesz Cheszed“-pénztár jubilál

Hároméves lett az oradeai „Gemilesz Cheszed Pénztár“. Ez a kiváló zsidó intézmény, melyet néhány ember áldozatkészsége és ügyessége hívott életre, csendben, minden zaj és feltűnés nélkül működik s az elmúlt három év alatt a kisegysz tenciák százait segítette talpra állítani.

A Gemilesz-Cheszed mozgalom Kelet-Európából indult ki. Célja: nem könyöradományt adni, hanem kamat- és költségmentes gyorskölcsönt nyújtani azoknak a zsidó kisiparosoknak és kiskereskedőknek, akik erre rászorulnak.

A lengyel zsidóság 1926-ban létesítette az első gemilesz cheszed kasszákat. Az 1939-es háború kitörésekor 689 helységben ugyanannyi pénztár működött 36 millió zloty tőkével.

A Joint — elveihez híven — nem működött közre a pénztárak felállításában, de ahol ilyen pénztárt teremtettek, azonnal segítséget nyújtott. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy a gazdaságilag leromlott rétegen nem lehet könyöradományokkal segíteni. Az egyetlen dolog, amit a bajbajutott zsidó kér: segítsenek neki egzisztenciája helyreállításában, hogy nehéz és becületlen munkával a maga és családja kenyerét megkereshesse.

A nagyváradi Gemilesz Cheszed három évvel ezelőtt néhány ember áldozatkészsége és ügyessége folytán jött létre.

Akadtt itt egy Friedmann Armin nevű derék zsidó, aki tórát íratott a Sász Chevera számára, s azt mondta, hogy azon a szombatban, amikor elsősorban fogják az új torontkeresből a hetiszakaszt felolvasni, az adományok fordítottassanak jótékony célra: szolgálják alapját egy megalakítandó gemilesz cheszed pénztárnak.

A tóra tulajdonosa odaállott a széferhez és azt mondta, hogy ő a maga részéről 10 ezer lejt ad és ha szükség lesz rá, ad egy újabb összeget. Azután odaállott Reich József (a nagyváradi zsidóság kedvelt Reich bácsija, aki egymagában évi egymillió lejt ad jótékony célokra) és 20 ezer lejt snoderolt. Reich József meglegyezte: amennyiben az intézmény létrejön, újabb 50 ezer lejt ad. Aztán jöttek kétezer, meg háromezrek. S másnap, ahogy befolytak a pénzek, jöttek a szegény piaci árusok, a bajbajutott zsidó iparosok, a kicsi, küzködő zsidó egzisztenciák egész légója és igénybevétték a gemilesz cheszed kölcsönpénzt. Hónapok mulva érdeklődni kezdett a szervezett zsidó jótékonykodás legkomolyabb faktora, a Joint.

A Joint vezetői kijelentették, hogy amennyit az oradeai zsidóság a maga erejéből erre a célra felhoz, ugyanilyen összeget

évek során igénybe vette a gemilesz cheszed kölcsönpénzt, pontosan visszafizette a kölcsönöket, más szegény emberek gyűjtéseket rendeznek, hogy a pénztár tőkét erősítsék: — mindezek a tények komoly bizonyítéka annak az erkölcsi szilárdításnak, amire a gemilesz cheszed pénztár léte alapul.

Az oradeai zsidóság előljár a jőpéldával. A jelek szerint az erdélyi zsidóság igyekszik megbarátkozni a gemilesz cheszed gondolattal. Meg van rá a kilátás, hogy rövid időn belül — akár a Szociális Ügyosztályon keresztül, akár attól függetlenül — sorra megalakulnak a gemilesz cheszed pénztárak és országsszerte egy hézagpótló, igaz zsidó intézménnyel leszünk gazdagabbak. (sch.)

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszter utasításai az adóamnesztia-törvény alkalmazásával kapcsolatban

Bucuresti, április 3. A pénzügyminiszter részletes utasításokat küldött az egyes pénzügyigazgatóságokhoz az új adóamnesztia törvény alkalmazására vonatkozóan. A rendelet részletes magyarázatokkal látja el a törvényt, amelynek rendelkezéseit annakidején ismertették.

A pénzügyminiszteri rendelet szerint azok a vállalatok, amelyek mentesülni akarnak az utóbbi tíz évre visszamenően történő könyvvizsgálatok alól, április hó végéig nyilatkozatot kötelesek beadni az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz, amelynek bejelentik, hogy igénybe akarják venni az amnesztia törvény rendelkezéseit és hajlandók befizetni évi adójuk ötven százalékát, átalányképpen. Azok a kereske-

dők és iparosok, akik a múlt évben katonai szolgálatot teljesítettek, a múlt évi adójuknak csak 15 százalékát kötelesek felajánlani. A rendelet szerint az így felajánlott összegek három hónapon belül a nemzetvédelmi alap javára befizetendők.

Azoknál a vállalatoknál, amelyek ilyen nyilatkozatot nem tesznek, április 30-tól kezdve a pénzügyigazgatóságok tíz évre visszamenően könyvvizsgálatokat tartanak és a felfedezett kihágások esetén 100 ezer lejtől egy millió lejig terjedő külön bírságokat rónak ki, aszerint, hogy a kihágás milyen arányú.

A pénzügyminiszter rendelete részletes utasításokat ad az ilyen vizsgálatokra nézve.

Április 1-től kezdődően husz százalékkal emelkedtek a pénzügyi illetékek

Bucuresti, április 3. Megirtuk, hogy a módosított illetéktörvényben egyes pénzügyi illetékeket husz százalékkal felemlték. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben tételesen felsorolta, hogy az egyes illetékek miként emelkedtek. A rendelet a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A számlabélyegek pénzügyi illetékét az eddigi négy ezrelékről 5 ezrelékre emelték fel, vagyis a számlákra — az aviatikai bélyeggel együtt — összesen kilenc ezrelék ragasztandó.

Az öt lejnél kisebb összegű pénzügyi illetékek nem változtak.

Kérvényekre az eddigi 8 lej helyett 9 lej ragasztandó és ezen kívül az aviatikai bélyeg.

Az üzleti könyvekre az eddigi 14 lej helyett 16 lej ragasztandó.

A nyugták bélyegilletéke a következő:

100 lejtől 10.000 lejig	3 lej
10.001—50.000 lejig	8 „
50.001—100.000 lejig	16 „

100.001 lejtől felfelé minden százezer lej, vagy töredéke után 6 lej fizetendő.

A részvények proporcionális adója 1.65 százalék, a folyószámlai hitelek adója 0.36 százalék, a jelzáloggal fedezett hitelek adója 0.48 százalék.

A bemutatóra szóló részvényekre évi fél százalékos új illetéket állapítottak meg. A törvény részletesen szabályozta, hogy ezeket a részvényeket milyen árfolyamon kell számítani az adózás szempontjából.

A törvény részletesen felsorolja, hogy mely illetékeket nem emelték fel, ezek közé tartozik a váltóilletéke, valamint a betétek után fizetendő tőkekamatadó is.

Az Angol-Magyar Bank betétállománya tizenhétmillió pengővel emelkedett a múlt évben

Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatósága dr. Schober Béla m. kir. titkos tanácsos elnöke alatt március 27-én tartott ülésében megállapította az 1939. üzletév mérlegét, mely a múlt évi nyereségáthozattal együtt 1 millió 622.510.54 P nyereséggel zárul (az előző évi 1.516.788.14 P-vel szemben).

E nyereség lehetővé tenné az intézetnek az osztalékfizetést, azonban a bank igazgatósága a világpolitikai helyzettel kapcsolatos körülményekre való tekintettel az osztalékfizetés újrafelvételének elhalasztását tartja helyesebbnek s ennél fogva ezidén még nem javasolja osztalék fizetését, hanem a nyereségnek a belső erő növelésére való fordítását.

Ezért a nyereség felosztására nézve az igazgatóság azt az indítványt fogja az április 15-ére egybehívandó 49. évi rendes közgyűlés elé terjesztani, hogy a rendelkezésre álló összegből 100.000 P a tartalékalap növelésére, 225.000 P az ingatlanok értéksökkenésére és 500.000 P a régi nyugdíjasok nyug- és kegydíjalapjainak dotálására fordítsassék, míg a fennmaradó 797.510.54 P az 1940. üzletév számlájára vitessék át.

A zárószámadások legtöbb tétele a bank-üzlet minden ágára kiterjedő élenkebb tevékenységről és fejlődésről tanuskodik, egyes tételek emelkedését pedig az állami beruházási programmal kapcsolatos hitelműveletekben való részvétel idézte elő. Öröndetes a betétállomány jelentékeny növekedése. A takaré-

betétkönyvekre elhelyezett betétek állománya az előző évi 45.3 millió P-ről 49.8 millió P-re, a folyószámlabetétek pedig 42.9 millió P-ről 55.8 millió P-re, az együttes betétállomány tehát a lefolyt évben 88.2 millió P-ről 105.6 millió P-re, vagyis 17.4 millió P-vel emelkedett. (Ebből kb. 7 millió pengőt tesznek ki ügyfeleinknek kiviteli és behozatali ügyletekkel kapcsolatban nálunk külföldi pénznemekben elhelyezett betétei). Ez a 20%-os betétnövekedés azért is figyelemreméltó, mert az elmúlt évben két ízben is bekövetkezett külpolitikai feszültség idején, mint az országban általában, ugy nálunk is, jelentékeny betételvonások voltak; így tehát az év végéig nemcsak az elvont betétösszegek kerültek vissza, hanem igen számottevő új betét is szaporította állományunkat és tett tanuságot az intézet iránt megnyilvánuló bizalomról.

Az egyéb hitelezők tétele az előző évi 23.5 millió P-ről 35.4 millió P-re, vagyis 11.9 millió P-vel emelkedett. A hitelezők összegéből mintegy 20 millió P a bank külföldi üzletbarátai által az intézet ügyfelei részére a bank garanciájával korábban nyújtott hitelekre esik (itt visszafizetések folytán az előző évhez viszonyítva csökkenés mutatkozik), míg az egyéb hitelezőknek jelentkező többlet a nemzeti beruházási terv végrehajtása során a bank saját és ügyfelei részére átvett állami kölcsönkötvények nagyrésznének refinanszírozása folytán állott elő.

A Fratelli Branca milánói cég tapasztalata kezeskedik a

Vermouth Branca

versenyhárs nélküli minőségéről.

A rendelkezésre álló idegen tőkék 29.3 millió pengőnyi szaporodásának megfelelően a bank fokozott mértékben elégitette ki ügyfelei hitelgyenleit, saját likviditásának megszemenő szem előtt tartásával. A pénztári készletek és bankári követelések 11.2 millió P-ről 16.6 millió P-re, a váltótárca 58.6 millió P-ről 66.7 millió P-re, az ügyfelek export-importárüzleteinek előmozdítása végett elsőrendű fontosságú nyersanyagokra és egyéb árukra nyújtott lombard-előlegek 2.6 millió P-ről 6.5 millió P-re és az adások tétele részint új ügyfelek hitelszükségeit, részint a régi ügyfelek hitelgyenleik nagyobb mérvű kielégítése, részint pedig a kincstárnak nyújtott folyószámlakölcsönben történt részvétel folytán 53.1 millió P-ről 59.6 millió P-re emelkedett.

Az államadósságok közkölcsönök és egyéb értékpapírok tétele a Nemzeti Beruházási Kölesön elhelyezésében, valamint a székesfővárosi kötvény-kölcsön átvételében való részvétel folytán 3.3 millió P-ről 7.4 millió P-re, a pénzügyintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltség tétele pedig új alapítások és tőkeemelésekben való részvétel következtében 10.7 millió P-ről 12.8 millió P-re növekedett.

A hosszulejárta jelzálogkölcsönök tétele visszafizetések folytán 1/2 millió pengővel 9.4 millió P-re csökkent.

A kezességek tétele, mely alatt a bank az ügyfeleinek beföldön rendelkezésre bocsátott óvadékokat és kezességeket tartja nyilván 13.2 millió P-ről 24 millió P-re emelkedett, ami főként a nemzeti beruházási program végrehajtásával kapcsolatban vállalt újabb kezességekre vezetendő vissza.

Az 1938. XX. t. c. alapján az intézetre kivetett 6.4 millió P összegű beruházási hozzájárulást az intézet a törvény által megengedett módon a tőketartalék, illetve részben a tartalékalap terhére fedezi, a lefolyt év végéig 5 részlet fizetett be, a fennmaradó 4.8 millió P összeg „Beruházási hozzájárulás függőszámlán” szerepel a mérleg teher-oldalán.

A mérleg főösszege 166.9 millió P-ről 196.4 millió P-re emelkedett.

A folyóüzlet élénkülésének megfelelően a bruttónyereség 6.58 millió P-ről 6.92 millió P-re emelkedett. A személyzeti kiadások személyzetsszaporítás és fizetésjavítások következtében 224.000 P-vel szaporodtak, míg a dologi kiadások terén 84.000 pengőnyi megtakarítás volt elérhető.

A bank érdekkörébe tartozó ipari és kereskedelmi vállalatok az elmúlt évben csaknem kivétel nélkül lényegesen nagyobb forgalmat bonyolítottak le, a legtöbb esetben kedvezőbb eredménnyel.

Zürichi árfolyamok (április 3.): Márka 178.70, holland forint 236.75, dollár 445.87, font 15.93, francia frank 9.025, olasz lira 22.525, pengő 79.50, dinár 10.—, lej 3.30, belgas 76.20.

A ROMÁN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZÁRFOLYAMAI:

107% felárral:	
Dollár	211.66—216.95
font	851.80—873.13
palesztinai font	852.84—874.16
egyiptomi font	873.54—895.38
holland forint	112.47—115.27
svájci frank	47.51—48.76
belgas	36.23—37.15

38% felárral:

font	567.87—582.08
holland forint	74.93—76.80
svájci frank	31.67—32.50
belgas	24.15—24.77
francia frank	3.24—3.31
márka	49—50
olasz lira	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
csehekrona	4.68—4.77
szlovákkrona	4.68—4.77
török lira	92.—
dinár	2.898—3.05

A SZABADFORGALMI DEVIZAHIVATAL ARFOLYAMAI: (70%-os kvóták)

Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
francia frank	5.50
svájci frank	54.25
belgas	41.20
svéd korona	54.80
holland forint	128.45
norvég korona	53
török lira	190
angol font, 40%-os kvóta	1022
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font angliai árukra	1200
font, angol gyarmatok áruira	1600

n el
től és

ny a víz tejk
ido 3 perce
gyulladása
elpuhulna
et. A Saltra
gyógyosót
ogcrik áru
ntálják hatá

onta. Ilyen
ség továbbra
át. A zsidó
dványt intéz
esztországi
arra kérve,
sen külföldre

Ignác kalapgyáros. Az ő intervenciójára a nagyváradi orthodox hitközség 100 ezer lej szubvenciót szavazott meg a gemilesz cheszed pénztárnak.

Az elmúlt három évben sokat dolgozott Székely Ignác mérnök, Fuchs Saimon és Ullmann Miklós. Az ő érdemük, hogy az oradeai gemilesz cheszed pénztár átvételte a kezdeti nehézségeket. S ha ma még nem is képes az összes igényeket kielégíteni, minden remény meg van rá, hogy a fejlődés során az a fog válni, amire a szegény zsidó néprétegek szükséglete folytán predestinálva van.

Harmincöt lejjel indult a Gemilesz Cheszed Pénztár és ma félmillió tőke fölött rendelkezik. Ez a lendületes, gyors fejlődés legkésebb bizonyítéka annak, hogy a megsegítésnek ez a módja valóban életkérdése a bajbajutott zsidó egzisztenciák. Az a sokszáz zsidó, aki az elmúlt

ak, 387 lap
mpa László:
lei, Michel-
fve 119 lej
fve 99, kv
ostán után

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

lésben leereszkedő német gépet látott a tengerbe zuhanni.

London, április 3. (Rador.) Nemhivatalos becsülés szerint kedden este 20 német repülő támadott Scapa Flow ellen. Egyet közülük valószínűleg lelőttek.

London, április 3. (Rador.) A német repülő Scapa Flow elleni keddi támadása során két polgárt golyószilánkok megsebesítettek.

Holland tiltakozás Berlinben

Hága, április 3. (Rador.) Hivatalos jelentés szerint a holland kormány utasította berlini követét, járjon el a német kormánytól a támadások ügyében, amelyeket német harc repülőgépek intéztek a Protinus, Wiking, Bank és Groen holland halászhajók ellen. A holland kormány különösképpen az ellen tiltakozik, hogy német repülőgépekkel tüzeltek a holland hajókra. A Protinus fénys nappal, a nyit tengeren támadták meg, holott a hajó nemzetiségét számos, könnyen látható jelből meg lehetett állapítani. A holland kormány a bűnösök megbüntetését kéri és fenntartja a kártérítési jogát.

Amerikai szanitéc-osztag a nyugati fronton

Párizs, április 3. (Rador.) Szerdán több amerikai önkéntes érkezett Párizsba, hogy onnan a frontra folytassák útjukat. Az önkéntesek átadják a francia hadseregnek az „American Field Service” nevű önkéntes szanitéc szervezet beépítését és köztudni kocsijait. Párizsi amerikai körök rámutatnak arra, hogy a történelem ismétlődik, mert az „American Field Service” ugyanaz a szervezet, amely a világháborúban is kitüntette magát a szövetségesek oldalán, az Egyesült Államoknak a háborúba való beavatkozása előtt.

London, április 3. (Rador.) A tengerügyi hivatal közli, hogy elmúlt héten egy angol hadihajó az Északi tengeren feltartóztatta a Mimihorn 4000 tonnás német gőzöst, amit legénysége azonnal felgyújtott.

Stockholm, április 3. (Rador.) A svéd tengerügyi minisztérium közlése szerint a háború kitérése óta április 1-ig 45 évéd hajó súlyedél 86.000 tonna raksúlyban. 308 svéd matröz vesztette életét.

Izmet Inonu az angol nagykövettel tárgyal

ANKARA, április 3. (Rador.) Izmet Inonu köztársasági elnök szerdán délelőtt Saracoglu külügyminiszter jelenlétében kihallgatáson fogadta Nagy-Britannia ankarai nagykövétét. A kihallgatás másfélóra hosszat tartott. Kedden este a köztársasági elnök, a kormány tagjai kíséretében megjelent a párizsi Comedie Francaise által együttesen adott díszelőadás, amelyet zsúfolt ház előtt rendeztek.

— Giacomo Borelli vidéki szereplései. Giacomo Borelli, az ismert zsidó tenorista vidéki szereplései során a közeljövőben előadást fog tartani Medgyesen, Gyulafehérváron, Dicsőszentmártonban és Marosvásárhelyen. Borelli mindenütt zsidó népdalokkal és népzenei darabokkal fog szerepelni. A művészt érdeklődéssel várja az említett városok zsidósága.

— Ötmillió példányban kinyomatták Molotov beszédét. Moszkvából jelentik: A politikai irodalom állami terjesztő hivatala ötmillió példányban nyomatta ki Molotov pénteki beszédét, amely az egész világsajtóban nagy visszhangot keltett.

— Ha az arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, ha hangulata nyomott és nehéz álmok gyöttrik, mert makacs székszorulás, a bél túlságos rothadás folyamat, gyomorégés és epepangás kineznek, olyankor tanácsos néhány napon át reggel felkeléskor egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Kérdezze meg orvosát.

— Mexikó petroleumot szállít Japánnak. Newyorkból jelentik: Mexikó és Japán között aláírták az első petroleumszállításra vonatkozó szerződést. A Newyork Times úgy tudja, hogy a mexikói társaság 1940 folyamán 2 millió 402 ezer hordó petroleumot fog Japánnak szállítani.

A washingtoni kormány azonosítja magát Bullitt nagykövetnek a német Fehér Könyv ügyében tett nyilatkozatával

Umansky szovjet nagykövettel tárgyalt Hull külügyminiszter. Egyezmény jött létre az USA és a Délafrikai Unió között. Roosevelt híveinek nagy választási sikere

Washington, április 3. (Rador.) Ismeretes, hogy Fish republikánus képviselő bizottság kiküldését kérte a német Fehér Könyvben foglaltak valódiságának kiderítésére. Fish egyidejűleg kérte az Egyesült Államok azon diplomatáinak kihallgatását, akiknek különböző kijelentéseket tulajdonít a Fehér Könyv. Hull külügyminiszter kijelentette, hogy a kérést nem lehet tekintetbe venni, amennyiben Bullitt nagykövét már formális cáfolatot adott és a külügyminisztérium mindenben helyesli Bullitt nyilatkozatát.

Washington, április 3. (Rador.) Umansky szovjet nagykövét kedden egyórás megbeszélést folytatott Hull külügyminiszterrel.

Hull azután kijelentette a sajtónak, hogy az Egyesült Államok és a szovjetek közti általános kapcsolatok képezték Umanskyval folytatott tanácskozásának tárgyát. Szóba került a repülőgépgyártáshoz alkalmas anyagok kivitelének erőfőcsi tilalma is, de határozatot nem hoztak. Ez érvényben marad, annak dacára, hogy az orosz- finn háború befejeződött.

Newyork, április 3. (Rador.) Milvaukei jelentés szerint a demokrata párt visconsini választásán Roosevelt újramegválasztásának hívei jelentős többséget értek

el. A Roosevelt-pártiak 59.236 szavazatot kaptak, míg Garner alelnök híveire 25.719 szavazatot esett. Ezt a választást az első komolyabb tapogatózásnak tekintik abban az irányban, vajjon a közvélemény óhajtja-e Rooseveltnek harmadizban való megválasztását.

Newyork, április 3. (Rador.) A washingtoni orosz nagykövét és Cordell Hull külügyminiszter megbeszélését kommentálva, a Newyork Herald Tribune a következőket írja:

— Cordell Hull a Szovjetunió képviselője előtt nem titkolta, hogy Washington és Moszkva között a viszony nehezen javítható meg mindaddig, amíg Moszkva továbbra is fenyegetést jelent szomszédai számára, a Szovjetunió pedig a nemzetvédelemmel kapcsolatos területeket igyekszik vásárolni, hogy azokat Németországnak továbbítsa.

Washington, április 3. (Rador.) Cordell Hull külügyminiszter és Ciose délafrikai miniszter megegyezést írtak alá, amelynek értelmében az Egyesült Államok és a Délafrikai Unió közti esetleges ellentéteket békéltető eljárás útján fogják rendezni. Hasonló megegyezést kötnek az Egyesült Államok Kanadával, Ausztráliával és Új-Zélanddal.

Chamberlain előkészítette kormányának széles alapon való átszervezését

Az angol miniszterelnök keddi nyilatkozatának visszhangja. A tengerzár várható megszigorításáról tárgyalt Hitler Göringgel és a hadsereg vezetőivel

London, április 3. (Rador.) Chamberlain állítolag azon a ponton van, hogy a kormány széleskeretű átszervezését bejelentse. Többek között változások lennének a háborús kabinet keretében is. Lehetőségek, hogy a nemzetvédelmi tiszteket vezetői közül egyik kiválna a kabinetből, a másik pedig új megbízatást kapna. Ugyancsak lehetséges, hogy változtatásokat fognak eszközölni más fontosabb minisztériumok élén is, melyek ugyan nem tartoznak a szűkebb háborús kabinethez.

Róma, április 3. (Rador.) A Popolo di Roma Chamberlain tegnapi parlamenti nyilatkozatával foglalkozva, megállapítja, hogy Anglia eddig csak gazdasági háborút akart folytatni Németország ellen és megpróbálta elszigetelni a semleges országoktól azokra gyakorolt nyomással és kereskedelmi egyezményekkel.

A berlini visszhang

Berlin, április 3. (Rador.) Chamberlain beszédét a német sajtó csak röviden kommentálja. A német lapok szerint a beszéd fenyegetésnek van szánva a semlegesek ellen, amelyeket Anglia fegyveres nyomásnak akar alávetni.

A „Deutsche Allgemeine Zeitung” szerint Németország bármely ellenséges tevékenységre azonnal energikusan reagálni fog. A kontinentális gazdasági közösség terrorizálása főleg délkeleten nem egyéb, mint előkészítő szakasza a háború kiterjesztésének és nem más mint gazdasági örültség. Chamberlain maga is beismerte, hogy Anglia nem tudja felvenni a Németországgal szomszédos államok egész termései fölüllegét. Eppen ezért ezek az országok széles gazdasági kapcsolatokat tartanak fenn Németországgal és gazdasági érdekeiket nem fogják az angol nyomás következtében feláldozni.

Mit innak az angol lapok

London, április 3. (Rador.) Az egész angol sajtó kedvezően kommentálja Chamberlain

beszédének azon enunciacióját, hogy a szövetségesek el vannak határozva fokozott lendülettel folytatni a Németország elleni gazdasági háborút.

A „Times” rámutat arra, hogy miután az úgy, amelyért a szövetségesek harcolnak, a semlegesek ügye is, észszerű dolog azt kérni tőlük, hogy a semlegeségi törvény értelmében több jóindulatot tanúsítsanak a szövetségesek iránt.

A Daily Telegraph szerint az összes semlegesek tudják, hogy függetlenségüket csak abban az esetben őrizhetik meg, ha a német nemzeti szocializmus le van győzve.

Gazdasági hadüzenet

Párizs, április 3. (Rador.) A francia sajtó behatóan foglalkozik Chamberlain beszédével, amelyet nem fenyegetésként, hanem egy, a semlegesekhez intézett figyelmeztetésként értelmeznek. A blokádi megszigorítása elhatározott tény, amely előtt Németországnak meg fog kelleni hajólnia. Az angol miniszterelnök keddi beszédében megüzente a gazdasági háborút.

A Petit Journal hangsúlyozza, hogy a szövetségesek meg akarják szigorítani a blokádot anélkül, hogy kárt okoznának a háborúban részt nem vevő nemzeteknek. A kereskedelmi egyezmények sora fogja ezen országoknak a Harmadik Birodalom felé irányuló kivitelét körülhatárolni. Másrésztől bejelentette Chamberlain egy új fegyvert: a vásárlások érvényesítését. Németország nem fizet, míg Franciaország és Anglia mindent egészséges valutával fizet ki.

A Journal zürichi tudósítójának jelentése szerint Chamberlain nyilatkozata szenvedélyes visszhangra talált Németországban. A németek minden valószínűség szerint nem fognak tétlenül maradni a blokádi megszigorításával és a tengeri háború kiélezésével szem-

ben. Ezzel kapcsolatos lehetőségeik azonban igen csekélyek.

Fontos tanácskozás a kancellári palotában

AMSZTERDAM, április 3. (Rador.) A Telegraph jelentése szerint kedden délután a berlini kancellári palotában értekezlet volt, amelyen résztvett Göring marsall, Roeder tengernagy, továbbá a hadsereg, a haditengerészet és az aviatika több vezetője. A megbeszélés Franciaország és Anglia által a blokádi megszigorítására hozott intézkedésekkel volt összefüggésben.

Angol hajók az Adrián?

London, április 3. (Rador.) Angol tengerészeti körökben egyáltalán nem foglalkoznak azokkal a sajtóértesülésekkel, melyek szerint a brit flotta több egysége az Adriai tengeren cirkál, hogy a német hajókat megakadályozza a jugoszláv és olasz kikötők elhagyására. E körök mégis elismerik, hogy angol hadihajók jelenléte az Adrián teljesen hihető lehet, mint-ahogy beavatkozásukra is számítani lehet, amennyiben ellenséges hajókat tartóztatnának fel jugoszláv vagy olasz parti vizeken kívül.

Megkezdődtek az amerikai hadgyakorlatok

Newyork, április 3. (Rador.) Az amerikai flotta tavaszi hadgyakorlatai megkezdődtek. A két részre osztott 130 hadihajó a Hawaii szigetekről, illetve Kaliforniából indult el, hogy „Valahol a Csendes óceánon” találkozzék.

Angol-jugoszláv tárgyalások

London, április 3. Halifax angol külügyminiszter fogadta a jugoszláv kereskedelmi kamara Londonban tartozkodó elnökét, aki Szubotics jugoszláv követ társaságában kereset fel. A megbeszélés a folyamatban lévő jugoszláv-angol kereskedelmi tárgyalásokkal van összefüggésben. A közeljövőben előreláthatólag jugoszláv gazdasági küldöttség érkezik Londonba.

A Weygand-hadsereg nem támad

Genf, április 3. A Journal de Geneve munkatársa beszélgetést folytatott Weygand tábornokkal. A közelkeleti francia haderő főparancsnoka kijelentette, hogy Németország és Oroszország az utóbbi hónapokban támadó politikát folytatnak. Franciaország ezzel szemben nem tervez támadást szomszédai ellen.

Bucuresti, az francia hasábjain ben az állítása gók rest rámutató tényezőben, am tartani a hatalmal visszhan cikke. A pul vála rámutató gyar és a gának és szét alk nyarodás monarch keretén nem lehetben isme Seicaru Ausztria

„Kétsé francia a nemzet hagyomá tömeg sz olyan köi találni a a monar ország ne kezési jo ugyanakk egység d zép-Euró Az első cizmus sz a jakobin lis szelle szágban áramlatai mus irán kus-ellene tikán ann magarsópt köjait.

Mindez kobinus F politikai bekíteni a litika köv mikus, ké gel a szó Franciaors hábozásai mozoznak közötti ör

Francia Németország föderáció tengelye a kifejezése Habsburg nosság ké igen köd Habsburg

hanem részeit is. és a Közé millió 641 ezer 594 18 millió millió rom vátla és s szlovákkal ruhénnel eszerint 54

Vladimir foglalja a „Középeur

Vita a Habsburg-monarchia feltámasztásának eszméje körül

A fővárosi sajtó elveti egy a Habsburg-egíse alatt teremendő közép-európai konföderáció tervét

Bucuresti, április 3. Vladimir d'Ormesson, az egyik legkiválóbb és legismertebb francia publicista, a félhivatalos Temps hasábjain röviddel ezelőtt cikket írt, melyben az osztrák-magyar monarchia helyreállítása mellett foglalt állást. A Habsburgok restaurálásában és a monarchia helyreállításában a francia publicista olyan tényezőzt vél megteremtő Közép-Európában, amely az egyensúlyt volna hivatva tartani a szláv, a német és a nyugati nagyhatalmak között. A román sajtóban élénk visszhangra talált Vladimir d'Ormesson cikke. Az Universul, a Curentul és a Timpu válaszoltak a francia publicistának, rámutatva arra, hogy a régi osztrák-magyar monarchia a nemzetiségi elv és a népek önrendelkezési jogának érvényesülése folytán bomlott szét alkotó elemeire; történelmi visszakarodás a régi állapotokhoz — amelyben a monarchia jogára egyesített azonos állam keretein belül különböző nemzetiségeket — nem lehetséges. Ennek a vitának a keretében ismertetjük a cikket, amelyet Pamfil Seicaru írt a Curentulban a „Temps és Ausztria európai küldetése” cím alatt.

„Kétségtelen — írja Seicaru — hogy a francia politika kompromisszumot keres a nemzetiségi elv és a francia monarchia hagyományos politikai törekvése: a német tömeg szétforgácsolása között. Persze nem olyan könnyű ezt az összeegyeztetést megtalálni a jakobinus politikai ideológia és a monarchikus realizmus között. Franciaország nem mondhat le a népek önrendelkezési jogát védelmező pozíciójáról, de ugyanakkor megállapítja, hogy a német egység diktatórikus méreteket öltött Közép-Európában. Megoldásra van szükség. Az első gondolat az volt, hogy a katolicizmus szellemi erejét használják fel. És a jakobinus szabadság és antiklerikális szellemi erejét használják Franciaországban váratlanul a politikai szimpátia áramlatai nyilvánulnak meg a katolicizmus iránt. A legkérelmezhetőbb katolikus-ellenes lapokban is méltatják a Vatikán annyira harcosan keresztény és oiy magasról idealizmustól áthatott politikáját.

A konföderációs terv

Mindez természetesen nem jelenti a jakobinus Franciaország megtagadását. A politikai opportunizmus igyekszik összekapcsolni a nemzetiségi elvet a francia politika követelményeivel, az egységes, dinamikus, kétszer oly számos német tömeggel a számos német tömeggel szemben. Franciaországnak a Szovjettel szembeni háborúja is ezen opportunizmus vonalán mozognak, mert a szláv és a német tömeg közötti örök ellentétet kimélik.

Franciaország jövőbeni politikája — ha Németországot legyőzi — egy nagy konföderáció létesítését tervezik, amelynek tengelye a katolicizmus volna, politikai kifejezése pedig a Habsburg monarchia. Habsburg Ottó volna a dinasztia folytonosság képviselője. Am ez az egyelőre még igen ködös konföderáció nemcsak a volt Habsburgi monarchia területeit ölelné fel, hanem Németország katolikus részét is. Vagyis az ausztriai hét millió és a Közép-európai egyéb részeiben lévő 3 millió 641 ezer 416 némethez 7 millió 339 ezer 594 bajor járulna, hogy együttesen 18 millió német tömeget alkossanak 17 millió románnal, 12 millió szerbvel, horvátokkal és szlovénnal, 8 millió 760 ezer cseh szlovákkal 10 millió magyarral 500 ezer ruténnel szemben. A konföderációnak eszerint 54 millió 260 ezer lakója van.

A két lehetőség

Vladimir d'Ormesson Bajorországot nem foglalja a tervezett konföderációba, mert „Közép-európa kérdése különbözik a szoro-

sabb értelemben vett német kérdéstől és azok, akik Bajorországot Ausztriával akarják egyesíteni, jelentős tévedést követnének el. D'Ormesson a Habsburg Ausztria hagyományos határvonalai mellett foglalt állást. A szudeta hegyek a Kárpátok, Tirol és a Duna között — mondja Vladimir d'Ormesson — nagyon különböző fajokból és etnikai családokból összetevődő lakosság él. Egyik sem képes arra, hogy akár gazdaságilag, akár diplomáciailag önállóan éljen. A kísérlet, amelyből most kerülünk ki, ezt világosan bizonyítja. Tehát: Vagy ezen lakosságot egy később megállapítandó formában, amely mindenképpen garantálja szabadságát, föderációba tömörítjük és Ausztria lesz a rendszer olvasztó lemeze, Bécs pedig azá válik, aminek nem lett volna szabad megszűnnie; mindezen anyagi és szellemi érdekek központjává — vagy pedig Németország, azaz Poroszország fog mindent learatni.”

Milyen alapon történne ez a szövetség? A dinasztikus elv alapján. „Egy

A szép fogak csodálatot keltenek

ha helyesen ápolják őket. A legbiztosabb módszer egészséges, gyöngyfehér fogak elérésére a fogtisztító ODOL fogpéppel való fogápolás. Használjon a mindennapi fogápoláshoz ODOL fogpépet.

ODOL

osztrák monarchia — folytatja érvelését d'Ormesson — nagyon jól összeegyeztethető volna a demokratikus berendezkedéssel (a szó jobb értelmében). Szembeszökő példák vannak erre Európában. A fennmaradt monarchiák legnagyobb része szociális szempontból igen fejlett. A koronák összekötő kapesot alkotnak, nélkülök hány épület tartaná nehezen magát!”

Am amennyire tudjuk, Benes szívesebben vette az Anschlusst, mint a Habsburgok restaurációját. Kérdem tehát, hogyan állhatnak ellen a legfelületesebb vizsgálatnak is a d'Ormesson által javasolt megoldások? A történelem nem fordul vissza utjában és a világ semmilyen hatalma nem semmisítheti meg a nemzetiségi elvet.

Ideiglenes uralmak teremthetők, de a nemzeti öntudat nem irható ki. A fiatal népek másképpen gondolkoznak sorsukról. Az öreg népeknél e megőrzés ösztöne erősebb, mert életerejük tartaléka gyengébb. Közép-Európában sereg fiatal nemzet él, amelyek robusztus bizalommal tekintenek a jövőbe és nincs idejük arra, hogy a múlt elmúlt formái felé pillantanak vissza. Ausztria európai küldetése befejeződött. A jövő nem a történelem temetőjéből merít ösztönzést. Az észszerűség nem mindig a politikai realizmus formája. Vladimir d'Ormesson értékes felvilágosítással szolgált a célszakt megértéséhez, amelyek gyakran utópisztikus feltevések formájába burkolóznak.”

Ma premier!
Az év legnagyobb, legremekesebb vígjátéka!

Capitol Mozgó

Tizenhárom szék

Utólráhetetlen humor! Ötletes jelenetek! Szencziós szórakozás!

Főszereplők: **Heinz RÜHMANN, Hans MOSER és Inge List**

A film előtt Paramount világhírű.

Szenátusi vita a rendelet-törvényekről

Micescu igazságügyminiszter válaszolt a kifogásokra

Bucuresti, április 3. A szenátus tegnapi ülésén a telepítésről szóló törvénytervezet letárgyalása után megkezdtek a rendelet-törvények utólagos jóváhagyásának vitáját, melynek során Ion Pop, C. Rosu és N. Miclescu szenátorok szóaltak fel és kifogást emeltek egyes rendelet-törvények ellen. Pogonat előadó után Istrate Micescu igazságügyminiszter emelkedett szólásra, és megállapította, hogy a rendelet-törvényekkel kapcsolatban terjedelmesebb indokolást kíván a szenátus és eleget óhajtatni ennek a kívánságnak.

Az igazságügyminiszter rámutatott arra, hogy a súlyos idők miatt van szükség ilyen természetű parlamenti munkára s a világháboru idején is hasonló módon jár-

tak el a rendelet-törvények jóváhagyásánál. Ezzel kapcsolatban történelmi visszapiantást vetett a törvényhozás régi munkájára és felhívta a figyelmet a jelenlegi parlamenti munka fontosságára. Istrate Micescu igazságügyminiszter végül egy másutatán választ adott a felszólalók részéről egyes rendelet-törvényekkel szemben hangoztatott kifogásokra, rámutatott a törvényhozó testületek, valamint a kormány közötti együttműködés fontosságára és arra kérte a szenátust, szavazza meg a kiadott rendelet-törvények utólagos jóváhagyását. Az erre vonatkozó javaslatot véleményezés végett áttették a szenátus illetékes bizottságához.

Neurath báró szabályozta a cseh-országi zsidók kivándorlásának rendjét

Mit tartalmaz a szlovákiai földreform

Prága, április 3. A Prágában megjelenő Der Neue Tag című újság, amely von Neurath cseh protektor irányítása alatt áll, az elmúlt hónapban a zsidók kivándorlásának rendjéről alkotott törvényrendeletet közli. Eszerint Csehország és Morvaország protektorátusának a feladata, hogy a zsidók kivándorlásának tekintetében felügyeletet gyakoroljon, éppúgy a zsidó hitközségek fölött is. A rendelet értelmében a hitközségeknek jogukban áll pótadókat kivetni, amelyekhez azonban előzetesen be kell kérni a birodalmi protektor hozzájárulását. A prágai izraelita hitközség utasításait tartoznak a többi községek és zsidó politikai szervezetek is követni. A birodalmi protektor határozza meg a zsidó kivándorlási központ irányelveit is. E központ hatásköre alá tartoznak az összes zsidó hitközségek, szervezetek, alapítványok, kivéve azokat a jogi személyiségeket, amelyeket az 1939. június 21-iki rendeletével a protektorátus kivont a kultuszközvetek hatásköre alól. A birodalmi protektor joga a zsidó szervezetek és alapítványok feloszlata, vagy más szervezetekbe való beolvasztása. A határozatot indokolás nélkül lehet végrehajtani és nem lehet megfellebbezni.

A zsidó kivándorlás megkönnyítése céljából közalapot kell teremteni, amely jogi személyiséget élvez. Neve: „Auswanderungs-

föld für Böhmen und Mähren”, székhelye pedig Prága. Az új közület minden adótló mentes. Polgári jogviszonylatokban az alap ügyekben a német igazságszolgáltatás ítélkezik. Az alap felügyeleti hatósága a birodalmi protektor mellett működő rendőrpáncnok, aki a végrehajtási utasítást is kibocsátja. A feloszlott zsidó hitközségek vagyonát, ugyancsak az említett zsidó jogi személyekét, be lehet utalni a zsidó kivándorlási központi hivatalnak, anélkül azonban, hogy ez mint jogutód szerepeljen.

A cseh- és morvaországi birodalmi protektorátus közlése szerint a zsidó vagyonok bejelentési határideje 1940. március 15-én járt le. Ezt a határidőt minden körülmények között be kell tartani. Az üzemi vagyon adataira nézve az utolsó hónap kimutatásai mérvadók. Ingatlan alatt minden fekvő vagyon értendő, különösen pedig a megművelés alatt lévő területek.

Szlovákia

Megjelent a zsidó föld- és erdőbirtok elkobzásáról szóló rendelet.

Pozsonyból jelentik: A napokban jelent meg a szlovák hivatalos lapban a 46. számú törvényrendelet, amely a földreform intézkedéseit öleli fel. E rendelet értelmében az állam minden 50 hektárt felülmúló mezőgazdasági fekvésre vételjogot biztosított magának abban az esetben, ha a belföldi (nem-zsidó) tulajdonos ezt a birtokot egészen, vagy részben el akarná adni. Külföldiek és zsidók sem mint eladók, sem mint vevők nem jöhetnek tekintetbe. Ingatlan szerzésre a törvény parasztokat jelöl meg elsősorban, továbbá munkásokat, kisiparosokat és olyan egyéneket, akik mellesleg mezőgazdasággal foglalkoznak, szlovák állampolgárok, keresztény vallásúak és erkölcsileg fedhetetlenek. Zsidókézen lévő mezőgazdasági és erdőgazdasági birtokot az állam kényszer áron vásárolhatja meg abban az esetben is, ha annak tulajdonosa nem akarná azt eladni. Ebben a tekintetben egyetlen szempont a mezőgazdasági és a földreform igényei. Zsidók a jövőben csakis mint törvényes örökösök juthatnak mezőgazdasági ingatlanhoz, újat nem szerezhetnek.

A törvényrendelet ezután a megszerzendő zsidó vagyon ellenértékét szabályozza. Aki zsidóktól szerez ingatlant, jelentékeny adó-és illeték-kezdményeket élvez és igényt tarthat nagyobb jelzálogkölcsonra.

En szallalaja
BUDAPESTEN
CONTINENTAL
SZALLO

1939 SZÓRA MINDEN ÁRKATEGORIAMÉ
KITEREM-GARANCIA

HIREK

Nők egyenruhában

Az egyik napilap első oldaláról bájos fiatal nő mosolyog az olvasóra. A nő: kellelem kihangsúlyozója — erre ugyanis még a legszebb nők is szüksége van — ezáltal nem rajzolt csigákba omló frizura, vagy dekoratív prém, hanem jól vasalt uniformis, amelynek kiegészítője a kackiásan szemrevégyott katonasapka.

A katonaruhás hölgy nem dicsekedhet különlegességgel, mert a nők térhódításának már nem is egészen új jelensége a katonasapka. George Sand a múlt században élt francia írónő még feltűnést keltett azzal, hogy Párizs művészkörében az időnként kifogástalan férfi mezben tűnt fel, az akkori időknek megfelelő elegáns köcsöggel a fején. Ő azonban nem csak, mint írónő, hanem mint egyéniség is megengedhette magának ezt a különködést, ha igen feltűnően kihangsúlyozott nőiességét, időnként férfias külsevel akarta egyensúlyba hozni.

Ma azonban nem kell éppen híres írónőnek lenni ahhoz, hogy egy nő férfi ruhát öltözzön. Egyre több országban éppúgy sorozzák a nőket, mint a férfiakat, amivel magától értetődően együtt jár a férfiruha viselése is. Szoknyában ugyanis sokkal nehezebb a mozgás.

A nők tehát egyenruhát öltöztet magukra, anélkül szíjat erősítettek a vállukra és revolvertáskát akasztottak az oldalukra. A ruha azonban nemcsak társadalmilag befolyásolja az embert, hanem az egyéniséget is formálja.

Ugyanaz az ember másképpen mozog frakkban és másképpen sportruhában. Természetesen a nő is más arckifejezést ölt, női ruhában és másat katonai mundaiban.

Valljuk be, hogy az utóbbiban nem éppen előnyre változik. Lehet, hogy a női emancipáció ortodoxjai hevesen sikraszállnak az egyenruha viselése mellett. Lehet, hogy szívesen vállalják a katonaruhával járó kockázatokat, hadgyakorlatokat, nyári kánikulában és csontfagyasztó télen. az nem valami szivertéridő dolog.

Csak azt nem tudjuk, hogy mi lesz ebből a világból, ha az anyák ahelyett, hogy gyermekeiket nevelnék, hadgyakorlatokra járnak és milyen lesz az a családi tűzhely, amelynek jellegét egy ilyen kackiásan szemre vágott sapkás hölgy adja meg?...

(h.)

Hirtelen halál a satu-marei uccán. Hétfőn a déli órákban Muresan Patriciu görögkatolikus lelkész értesítette a rendőrséget, hogy a Voevodul Mihai ucca közepén táján, a római katolikus püspökség felé eső oldalon, eszméletlenül fekszik egy ember. Pár perc múlva megjelent a helyszínen dr. Bolchis Gheorghe városi tisztifőorvos és Pop Romulus komiszár. A főorvos megvizsgálta a szerencsétlen embert, de már csak a beállott halált állapíthatta meg. Személyi irataiból kint, hogy Holovan Ioannak hívják, 39 éves kötőrő munkás, aki a Belgrad uccán lakott. Előkerült egy betegséglelyző könyvecske, amelyből kiderült, hogy Holovan már hosszabb ideje súlyos szivbaja miatt orvosi kezelés alatt állott. Halálát valószínűleg szívszélhűdés okozta. Temetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

Tüdővérzést kapott és meghalt egy asszony a clujai állomás vártermében. Tragikus körülmények között pusztult el Kolozsváron Costiug Maria, a Cernăuți-megyei Zatlana községbeli 41 éves asszony. Pár nappal ezelőtt az asszonyt hozzátartozói — a cernăuți orvosok véleményezésére — behozták a kolozsvári klinikára, kezelés végett, mert súlyos tüdőbajban szenvedett. Az asszony állapota azonban teljesen reménytelen volt és miután szülei erről tudomást szereztek, a nő egyik testvérbátyja tegnap délután Kolozsvárra érkezett, hogy a menthetetlen hűgát hazaszállítsa. Miután tudták, hogy csak néhány napja van hátra, — főleg azért is igyekeztek hazavinni, — hogy az esetleges temetés kevesebb költséggel kerüdjön. Az asszony és fivére tegnap este 9 óra tájban a kolozsvári vasútállomáson várták a bucaresti gyorsvonatot, hogy azzal hazautazzanak. Mielőtt azonban a vonat Nagyvárad felől beérkezett, a tragikus sorsú tudóbajos nő a II. osztályú váróteremben hirtelen rosszul lett és tüdővérzésben meghalt. Az esetről értesítették a hatóságokat. Holttestét beszálították a köztemetői halottas kápolnába.

A katonai rekvirálásokról szóló rendelet törvény

59. A rekviráló és az összeírási táblázatokban szereplő javak tulajdonosai 2—6 hónaptól terjedő fogházbüntetéssel és az évi rekvirálási tarifában feltüntetett legmagasabb értékösszeg 25—35 százaléknak megfelelő pénzbírsággal sújtandók abban az esetben, ha írásban, szóval, dobzóval, kürtszóval, rádió útján, vagy másféleképpen történt értesítésre sem állítják elő a szemlélt és osztályozást végző bizottságok előtt javaikat. Abban az esetben, ha a mulasztást a kérdéses javak kicserélése, megrongálása, elpusztítása okozta, a büntetés maximumát kell alkalmazni. Háború esetén 6—12 havi börtön és 30—40 százalékos bírság a büntetés.

60. Amennyiben a rekvirált javak tulajdonosát az előbbi szakaszban említett módon a közigazgatási, vagy katonai hatóságok felhívják, hogy egészben, vagy részben adja át a rekvirált javakat, vagy ezek használatát és a tulajdonos nem küldi el, nem állítja elő, vagy nem bocsátja át használatra a megjelölt helyen és időben, a rekvirálás idején talált állapotban a kérdéses javakat, 6—12 hónapig terjedő fogházbüntetés és 30—40 százalékos pénzbírság alkalmazandó.

Elrejtés, megsemmisítés, vagy kicserélés esetén a büntetés maximuma alkalmazandó. Háború esetén 1—3 évig terjedő börtön és 40—60 százalékos bírság a büntetés. Minden esetben szükség esetén bírósági határozat bevétele nélkül karhatalom

vehető igénybe.

61. Az előbb említett esetekben, ha a rekvirálásra kerülő javak valamely intézmény, vagy magánvállalat tulajdonát képezik, a büntetés tényleges vezetőik ellen, vagy az ellen alkalmazandó, aki megbízást kapott a kérdéses szolgálatra. A büntetés valamennyi ellen kiszabható, ha egyformán bűnösöknek találhatók.

62. Azt a katonai, vagy polgári személyt, aki illetéktelenül rekvirálást rendel el, vagy foganatosít, vagy felhatalmazás esetén visszaéléseket követ el, 6 hónaptól 2 évig terjedő fogházbüntetéssel és 10.000—50.000 lej pénzbírsággal kell sújtani. Háború esetén jelen büntetés kétszeresére emelkedik.

63. A bűnügyi eljárás megindítására szolgáló kérvényt a jelen törvényben megjelölt bűncselekmények esetén a hadkiegészítő, vagy illetékes területi parancsnokság jogosított elkészíteni. Az illetékes bíróság béke idején és ostromállapot esetén a katonai törvényszék, háború idején pedig a hadbíró, mely gyorsított eljárással ítél.

64. A bűncselekményekről felvett jegyzőkönyveket az illetékes szervek a hadkiegészítő, vagy területi parancsnoksághoz terjesztik, mely az illetékes katonai törvényszéktől kéri az eljárás megindítását.

XII. fejezet.

66. Jelen törvény rendelkezéseinek megfelelően végrehajtási utasítás fog megjelenni.

67. Jelen törvény rendelkezéseivel ellentétes minden más intézkedés hatályát veszti.

Vége.

A clujai kisebbségi újságírók hatodik kulturstrojének hatalmas sikere. Kedden este zsumfolt ház előtt tartották meg a kolozsvári kisebbségi újságírók hatodik kulturoadást. A bevezető beszédet ezúttal báró Kemény János írta tartotta, méltatva a magyar kultúra jelentőségét. Dr. Kádár Imre érdekesítő és magasnívójú előadása következett ezután, aki a rendezés technikai és érdemi vonatkozásairól beszélt, közben a színház két elsőrendű színészeivel Pényves Aliceval és Nagy Istvánna, majd Izsónéval, a sugónéval demonstrálta a rendezés kezdeti momentumait. Az előadást színnel nem akartó tapsorkán kísérte. Kimagasló száma volt az estnek Kabos Éva fiatal költőnő néhány lehelletesen finom és átérzetten előadott verse, ami őszinte tetszést aratott. Hihm Irén operanékesnő énekszámjai és Rezik Károly csellóművész produkciója, valamint D. Sárossy Rózsi és Rezik Melinda zongorajátéka tetszettek az első részben. A második rész fénypontja kollégánk, Horosz Béla humoros felolvasása volt, ami hasznegző kacagást keltett. Az előadás nagyszerű sikere új buzdítás a kulturstrojek további kimélyítésére.

GARIBALDI UNOKAJA A DUCE

RENDELKEZÉSÉRE ALL. Rómából jelentik: A Duce levelet kapott Giuseppe Garibalditól, az olasz nenzeti hős unokájától, aki 16 évi távollét után visszatért az Egyesült Államokból és csodálatát fejezi ki a fasiszta rezsim által végzett alkotómunka felett. Garibaldi tábornok a Duce rendelkezésére áll, hogy bármilyen rábizandó feladatnak eleget tegyen.

Kettős rablógylkosság Rahón. Sighetről jelentik: Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett kettős rablógylkosság történt a magyarországi Máramaroshoz tartozó Rahó városkában. Bohumil István rutén erdőmunkás együtt lakott feleségével és 93 éves, özvegy édesanyjával. A környéken az a hír járta, hogy Rohumilnek nagyon gazdag emberek, akik takarékoskodva éltek és évtizedek alatt nagy összeget tettek félre Amerikából kapott dollár-küldeményekből. Az elmúlt éjszaka két bekormozott arcu férfi állított be a városvegi házba. A fejszével felfegyverzett banditák felszólították a megrémült Bohumil-családot, hogy adják elő pénzüket. A hetven éves Bohumil birokra kelt az egyik banditával, míg a két asszony a másikra vetette magát. Időközben az egyik rabló több fejzeccsapással agyonütötte a 93 éves matrónát, súlyosan megsebesítette Bohumilné is, de ennek az ablakon át sikerült kiugrania és fellármázta a környékbelieket. Ezalatt a banditák a családfővel is végeztek, majd a lakást felforgatva, pénz után kezdtek kutatni. Csakhamar összesereglettek a szomszédok, mire a rablógylkosok az ablakon át elmenekültek, anélkül, hogy valamit is elvittek volna. Amikor a szomszédok a lakásba benyitottak, Bohumilt és édesanyját már holtan találták. A meggyilkolt munkás feleségét súlyos állapotban kórházba szállították.

Gaál Franci

művészetének csúcspontját érte el az

Utolsó Katalin

c. filmben. A Metro feldolgozásában az

első filmje, amely a régi

Gaál Franci

varázsolja elénk.

Bájos zene, nagyszerű mese, ötletes humor. Patnere a szimpatikus

Francho Tone

Aki 2 kellemes órát akar eltölteni, feltétlenül nézze meg e filmet. Scenáriumát

NOTI KÁROLY írta

Látható mai kezdettel a

Royal

slágermozgóban
Előtte két hiraó, szenzációs háborús felvételekkel

— Áprilsban kipróbálják a légvédelmi új elektronos szirénákat. A város polgármesteri hivatala a lakosság tudomására hozza, hogy április 12-én délután 5 és 7 óra között kipróbálják a légvédelmi új elektronos szirénák működését. A város légvédelmi osztálya felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy a sziréna próbaidején őrizze meg nyugalalmát úgy, hogy a rendes munka ne szenvedjen fennakadást.

Szerkesztői üzenetek

Z. K., Oradea. A 1.432.661—70. számú kötetnyet 1935 május 1-én 12.000 lejes nyere-ménnyel kihúzták. A pénzt a Banca Naționala ottani fiókjánál e hó végéig felvehetik, azután a nyere-mény elévül. A többi kötetny nem nyert.

L. L., Seini. A kétszázalékos új illetékről szóló törvény alapján az eladásoknál ön kasszabokkot köteles kiállítani és erre kell ragasztani az új bélyegeket, de számlát nem minden esetben kell adni. Ha számlát ad, úgy arra nemcsak az új kétszázalékos bélyeg, hanem a rendes számlabélyeg is ragasztandó, ami ezer lejenként 5 lej számlabélyeg és négy aviatikai bélyeg.

Többeknek. Az Inzestrarea kötetnyek eddigi sorsolásának egyikén sem húzták ki a következők Inzestrarea kötetnyeit:

Izsák M., Seini.

„G. Simleul“.

I. L., Beclean.

B. E., Oradea.

„Egy előfizető, Săcueni“.

St. M., Tinea.

B. J., Sft. Gheorghe.

H. W., Sibiu.

SPORT

Szövetégi megfigyelők a Rapid Victoria mérkőzésén

Cluj, április 3. Április 14-én a román labdarugó válogatott újabb nemzetközi mérkőzést játszik. Rómában az olaszok ellen áll ki a román tizenegy. A jugoszlávok elleni döntetlen arra készítette Virgil Economu szövetségi kapitányt, hogy a válogatás elvein változtasson. A kapitány 22 tagu keretet jelölt ki. A számbajelölhető játékosok nagyrésze városunkban játszik, még pedig a Rapid—Victoria mérkőzés keretében. A fővárosi vasutasok válogatott jelöltjei: Petrica Radulescu, Lengheriu, Vintila, Rasinaru, Auer, Barátky és Capusan. A Victoriából: Felecan I, Szántai és Nistor. A vasárnapi bajnoki mérkőzésre a labdarugószövetség háromtagu bizottságot küld ki, hogy megfigyeljék a játékosok formáját. A megfigyelők neveit titokban tartja a szövetség.

RÖVID SPORTRÉK

A 100 százalékos román származású játékosokból álló csapat drága óhaj marad, de a „legjobb román csapat“ sokkal hasznosabb megoldás a románosítás érdekében — állapítják meg a fővárosi sportlapok. A románosítás folyamatát fokozatosan kell keresztülvinni és ezért először a B) válogatottban kell kizárólag román játékosokat szerepeltetni, akik kellő rutinnal azután helyet kapnának a nagy válogatottban is — írja az Universul Sport.

Az alkerület tegnap esti ülésén összeállították városunk vasárnapi sportprogramját, mely a következők: Reggel 9 órakor CFR—Gazdasági Akadémia barátságos, 11-kor Universitatea—Echo barátságos, délután 2 órakor Victoria—Echo ifj. barátságos, 4 órakor Vic-

toria—Rapid A) liga mérkőzés.

A clujai ifjúsági válogatott, mely vasárnap Cernăuți-ban játszik az Unirea-kupáért, szombaton reggel 6 órakor társasgépkoecin indul utra.

Szombaton a Maddison Square Gardenben a finnek javára újabb atlétikai mérvenyt rendeztek, melyen három angol mérföldön Rice és Lash társaságában a finn Maeki is indult, azonban csak harmadik lett. Rice győzött és pedig 13 perc 53.3 mp-es új fedett pályai világrekorddal. A régi rekordot a finn Ritola tartotta 13 perc 56.2 mp-el.

Barátky, Bindea és Sfera, a vasárnapi Jugoszlávia—Románia mérkőzés legjobb játékosai külön 2000 lejes jutalmat kaptak a labdarugószövetségtől, a döntetlenért engedélyezett kétezer lejes jutalmon kívül. A jugoszlávok mindössze 250 dinárt, vagyis körülbelül 750 lejes jutalmat kaptak fejkenként.

Luxemburg válogatott labdarugó csapata Rotterdamban nagy meglepetésre 5:3 (3:2) arányban legyőzte Hollandia válogatott együttesét.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület központi turista szakosztálya 1940. április 7-én autós kirándulást rendez a Tordai-hasadékhoz. Indulás vasárnap reggel 7 órakor az egyesület Str. Memorandului 2. szám alatti helyisége elől. Jelentkezéseket elfogad a titkárság minden este 6—8 óra között péntek este 8 óráig. — Gyalog. Özek völgye, Péter forrás, Szent János kut. Indulás vasárnap reggel 8.15-kor az egyesület elől.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, április 4.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, ritmikus torna, orvosi és háztartási tanácsadó. 7.45: A műsor befejezése. 12: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30: Rádiózenekar. 18.17: Chopin-lemezek. 19.55: Hírek magyar nyelven. 20.15: Lemezek. 20.45: Hírek. 21: Filharmónikus hangversenye. 23: Lemezek. 23.45: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éterrend. 11: Hírek. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18.15: Előadás. 18.40: Hanglemezek. 19.45: Gazdasági előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar nóták cigányzenével. 21.10: Novellák. 21.40: Énekes zenés részletek a „Tokaji asszu“ című zenés vígjátékból. 22.40: Hírek. 23.10: Ének. 23.40: Tánclemezek. 24: Hírek. 24.25: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Eltemették Szabó Jenőt

Cluj, április 3. Szerdán délután két óra körül Kolozsvár lakosságának hatalmas részvétele mellett temették el Szabó Jenő nagykereskedőt. A Ferdinánd király uti gyászház udvarában és a ház előtt mintegy ezeröttszáz főnyi tömeg gyűlt össze. Zsidók és nemzsidók egyaránt eljttek leróni kegyeletüket a derék polgár és igaz barát iránt. A gyászolók sorában megjelent dr. Anca Titus városi tanácsos, dr. Chirilă Ioan munkaügyi vezérfelügyelő, Besa Eugen szenátor, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Comsa Ionel szenátor, Mazzuchi kereskedelmi vezérfelügyelő, Sabin Cioranu dr., a Banca Nationala kolozsvári fiókjának igazgatója, dr. Hodor Tiberiu a helytartóság képviselője, továbbá a Sfatul Negustoresc egész vezetősége és a város összes zsidó testületeinek vezetői. A gyászház udvarán hatalmas fekete drapéria árnyékában állították fel a koporsót, amelyet zokogva álltak körül a mélyen lesújtott család tagjai, a barátok és az áruház személyzete.

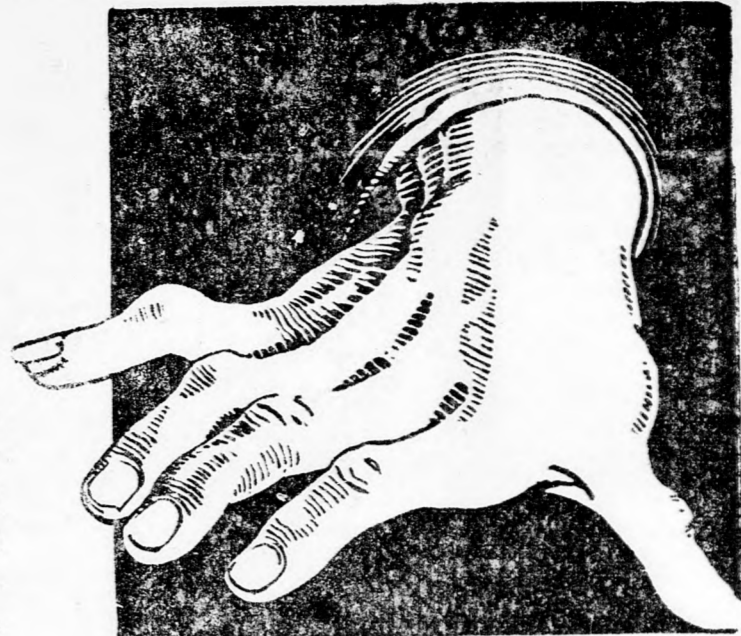
A gyászszertartás Rabetz Benjámin főkéntor és kórusának gyászzenekeivel vette kezdetét, majd dr. Weinberger Mózes főrabbi mélyenjáró gyászbeszédében mutatótt rá Szabó Jenő emberi jóságára, szociális és jótékony munkásságára és példás családi életére. Rózsa Mór alelnök, a kongresszusi hitközség évtizedeken át volt vezetőjét, Somogyi Miksa a kongresszusi Chevra áldozatkész tagját bucsuztatta. Dr. Sebestyén József a Zsidó Kórházegyesület nevében mondott megható köszönetet a kórház egyik alapítójának és nagylelkű adományozójának a Kórházegyesület és a betegek ezrei nevében, akik mindig hálával fogják Szabó Jenő nevét emlegetni.

Besa Eugen szenátor, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, a régivágásu, tisztességgel és szorgalommal dolgozó kereskedőt méltatta az elhunytban, megható, meleg gyászbeszéd keretében. Fodor Viorel a Sfatul Negustoresc éveken át volt vezetőjét bucsuztatta, míg dr. Krausz Jenő a Poale Cedek nevében köszönte meg a támogatást, amelyben Szabó Jenő az egyesületet részesítette.

Az El molé rachamim után az áruház alkalmazottai emelték vállukra a koporsót és helyezték a gyászkocsira, amely mögött hatalmas tömeg sorakozott fel, hogy Szabó Jenő utolsó útjára elkísérje. A nyitott sír előtt a barátok nevében Sipos Jenő, az áruház alkalmazottai nevében pedig Zoltán Jenő bucsuztatták a meglekült embert, az igaz barátot és az atyai főnököt.

A gyászoló családöt Erdélyszerte megnyilvánuló részvétet veszi körül. Dr. Hodor Victor tartományi államtitkár a délelött folyamán látogatást tett a családnál, amelyek dr. Sebastian Bornemisa polgármester megható levélben tolmácsolta részvétét.

Reumája eltűnik,

ha Urodonal szed, mert ezen fájdalmak okozója, ami a vérkeringési zavarral jár, nem tud annak ellenállni. Kitakarítja a szervezetből a hügysavat, amelynek a felgyülemzése idézi elő a: gúttát, köszvényt, gerincfájást és melyek többek között a reumatikus fájdalmaktól eltorzított végtagokat, valamint a hátgerinc izületeit is megtámadják. Elég, ha esténként egy kávéskanállal, kevés vízben, bevesz. A véredények egészségesek lesznek, ha ezen kurát minden évszakban ismételni fogja.

URODONAL

legyőzi a vérkeringési zavarokat

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

A szenátus megszavazta az orvoskollégium létesítéséről szóló törvényt

A kisebbségek is csatlakoztak a törvényhez

Bucuresti, április 3. (Rador). A szenátus ma délutáni ülésén az orvosi kollégium létesítéséről szóló törvényjavaslat szerepelt napirenden. Dr. Skupievszki és Tica Ionescu ezredes helyeslő hozzászólásai után a kisebbségek képviselői szólaltak fel. Dr. Alex Safran főrabbi kijelentette, hogy megszavazza a javaslatot, amely szükséges. Hans Otto Roth megállapítja, hogy a törvényjavaslat megszövegezésénél már figyelembe vették az elhunyt Calinescu és a kisebbségek között létrejött megállapodást, mert a javaslat megfelelő képviselést biztosít a német kisebbségnek a kol-

legium legfőbb vezetőségében. Varga Béla püspök a magyar kisebbség nevében csatlakozik Hans Otto Roth felszólalásához.

Iacobovici professor, a javaslat előadója, rámutat arra, hogy tíz éves tapasztalat eredményeit sürítették a törvénybe, amely hivatalosan van a zurgorvosi gyakorlatot megszüntetni és az orvosi karból eltávolítani az oda nem valókat. Méltatja az orvosoknak a társadalomban vitt szerepét.

Hartolomeu egészségügyi miniszter beszéde után a szenátus megszavazta a javaslatot.

Meghosszabbították a lejárt italmérési engedélyek érvényét

A behívottak külön engedély alapján folytathatják az italmérést

BUCURESTI, április 3. A szeszmonopólium vezérigazgatósága értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy 1940 június 30-ig meghosszabbítják azon kocsmárosok árusítási jogát, akiknek engedélyt ugyan megsemmisítették, de még nem árvéreztek el, vagy nem itélték véglegesen oda más személyeknek. Katonai szolgálatra behívott kocsmárosok abban az esetben is áruhatnak, ha engedélyüket megsemmisítették és más személyeknek itélték oda.

Arad, április 3. Április elsejével lejárt a régi italmérési engedélyek érvénye, aminek következtében mindazok, akik új engedélyt nem kaptak, be kell, hogy szüntessék italelárúsításukat. Ezzel kapcsolatban az aradi pénzügyigazgatóság átirattal fordult a szeszjövődék vezérigazgatóságához és azt indítványozta, hogy abban az esetben, ha a hatályát veszített italmérési engedély tulajdonosa meg akarja tartani a jogát és ezt a pénzügyigazgatóság is kedvezően véleményezi, úgy a szeszjövődék ujtsa meg a kérvényező italmérési engedélyét. Bár a mai napig nem érkezett válasz az aradi pénzügyigazgatóság átiratára, érdekelt körökben bizonyosra veszik, hogy a szeszjövődék vezérigazgatósága elfogadja a javaslatot.

Szakmai körök szerint azzal magyaráz-

zák a pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályának a szeszjövődék vezérigazgatóságához küldött javaslatát, hogy sok olyan italmérő, aki már az új törvény alapján kapta meg italmérési engedélyt, április elsejével lemondott az engedélyről, tehát ilyen körülmények között nem sok kilátás van arra, hogy a régi italmérési engedélyek új kérvényezők igényeljék. Amennyiben pedig a régi italmérési engedéllyel rendelkezőknek nem érvényesítik továbbra is a brevetét és azt új kérvényező sem igényli, úgy az államnak jelentős összegű jövedelemcsökkenést jelentene.

A jelentés még közli, hogy például az Arad megyében lévő Paulis és Minis községekben valamennyi italmérő visszaadta engedélyt, úgyhogy a két helyiség most italárus nélkül maradt.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

Csökkent az árvízveszedelem Magyarországon

Horthy magyar kormányzó repülőgépen meglátogatta az árvíz-sújtotta területeket

Budapest, április 3. Horthy Miklós magyar kormányzó tegnap hatalmas, hárommotoros repülőgépen indult el a budaörsi repülőtérről, hogy megtekintse az árvíz-sújtotta vidéket. A repülőgép először Hatvan irányába vette útját, ahol a kormányzó megtekintette a kiáradt Zagyva völgyét. Ezután Szolnok felé repült, majd az ugyancsak erősen megáradt Sajó vonalát követte. Innen tovább a Tisza felé Tokaj felé vette útját a repülőgép. A Tisza és a Bodrog Sátoraljujheleynél egyetlen óriási víztükört képeznek. A Latorca mentén is minden víz alatt áll. Bár óriási területek állanak még áradás alatt, az árvízről tegnap meg lehetett állapítani, hogy apadóban van. Horthy magyar kormányzó repülőgépen megtekintette Fehérgyarmat környékén a Tisza és a Szamos által előöntött területet is, ahol a két folyó árja majdnem egybeszakad.

Az árvízvédelmi kormánybiztos tegnap kiadott jelentésében az árvízveszély csökkentéséről számol be. A Duna apadása tovább tart. A Szamos Csengernél 170 centiméterrel apadt. A Körös folyó vízszintje is esik. Bartha hadügyminiszter előterjesztésére a kormány hozzájárult ahhoz, hogy az árvíz-sújtotta területekről származó katonáknak teljes illetményükkel 8 napi szabadságot adnak, hogy a 8 nap alatt megrongált házak helyreállításán dolgozhassanak és mezőgazdasági munkálatokat végezzenek.

Budapest, április 3. (Rador). Horthy kormányzó levelet intézett Teleki miniszterelnök-höz. Ebben felhívja az egész magyar nemzetet, slessen az árvíz-sújtotta területek lakosságának segítségére. Bonczos államtitkárt árvíz-kormánybiztossá nevezték ki.

Kémszolgálatért három évre itétek egy holland hajóst

AMSZTERDAM, április 3. (Rador.) Egy eswijkai vontatóhajó tulajdonosát háromévi börtönrre itétek, amiért egy idegen állam kémeinek értesüléseivel szolgált az elárasztott területeken levő holland távíró kábelek és a holland védvonalak elhelyezéséről.

Egy évvel meghosszabbították az állami tisztviselők és nyugdíjasok lakbérleti szerződéseit

Törvényesen semmisnek nyilvánították a béremeléseket

Bucuresti, április 3. (Rador.) A Kamara ülésén Radu Portocală miniszter törvényjavaslatot terjesztett be a lakbérleti szerződések meghosszabbításáról, amelyet a képviselőház rövid vita után elfogadott. A nagyfontosságú törvényjavaslat a következő intézkedéseket tartalmazza:

1. Jogszerint meghosszabbítják az alábbi lakbérlet javára a bármely írásbeli, vagy szóbeli főbérleti és albérleti szerződés, amely április 23-ikán, vagy később jár le:

Az állam, megyék, községek és közin-

tezmények összes szerződéseit 1941 április 23-ig meghosszabbítatnak.

Hasonlóképpen meghosszabbítatnak az olyan köztisztviselők, polgári, vagy katonai nyugdíjasok fő- vagy albérleti szerződéseit, akiknek fizetése, vagy nyugdíja havi 10 ezer lejese bruttó összeget nem haladja meg.

2. A béremelések, amelyekhez a fenti kategóriájú bérlők hozzájárultak volna, jogszerint semmisek. Amennyiben felemelt bérfizetés történt volna, úgy az visszatérítendő.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK HUZÁSI TERVE

ZÖLD SOROZAT Huzás APRILIS 15-én

ÁLLAMI SORSJÁTEK (Matca)

OSZTHATÓ SORSJEGYEK		Nyeremények á lei	Összesen lei
3	1.000.000	3.000.000	
10	400.000	4.000.000	
56	100.000	5.600.000	
500	10.000	5.000.000	
2000	3.200	6.400.000	
10000	800	8.000.000	
		32.000.000	

U.F.C.R. SORSJÁTEK (Anexa)

OSZTHATATLAN SORSJEGYEK		Nyeremények á lei	Összesen lei
20	100.000	2.000.000	
100	20.000	2.000.000	
100	10.000	1.000.000	
10000	200	2.000.000	
		7.000.000	

FEHÉR SOROZAT Huzás APRILIS 18-án

ÁLLAMI SORSJÁTEK (Matca)

OSZTHATÓ SORSJEGYEK		Nyeremények á lei	Összesen lei
1	8.000.000	8.000.000	
12	1.000.000	12.000.000	
8000	1.600	12.800.000	
		32.800.000	

U.F.C.R. SORSJÁTEK (Anexa)

OSZTHATATLAN SORSJEGYEK		Nyeremények á lei	Összesen lei
18	200.000	3.600.000	
180	10.000	1.800.000	
4000	400	1.600.000	
		7.000.000	

Huzások APRILIS 15-én és 18-án

Ki kell függeszteni az árakat az üzletekben

Bucuresti, április 3. A nemzetgazdasági miniszter újabb rendeletben figyelmezteti a kereskedőket, hogy az április 4-i árrögzítő törvény alapján az árakat úgy az üzletben, mint a kirakatban (a kirakatban lévő árakra) feltűnő helyen függeszessék ki, mert ennek hiányában az ellenőrző közegek kihágási jegyzőkönyveket vesznek fel. Hasonló felhívást tett közzé a bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége is.

Az Argus című lap április 4-i számában behatóan foglalkozik a március 4-i árellenőrzési törvény alkalmazásával. A lap közli, hogy a minisztérium utasításai értelmében az említett törvény alapján felvett kihágási jegyzőkönyveket előzetesen a minisztériumba küldik felülvizsgálás végett és csak azokat, amelyek alaposnak látszanak, továbbítják az igazságszolgáltatási hatóságokhoz. Ezzel el akarják kerülni azt, hogy egyszerű formai hibák miatt bírságokat rójjanak ki.

Az említett törvény értelmében a kereskedők tudvalevőleg kötelesek eladni a raktáron

levő árakat, illetve kötelesek a vevőt kiszolgálni. A nagykereskedőknek ez az eladási kötelezettsége megszűnik abban az esetben és olyan kiskereskedővel szemben, akiről meggyőződnek, hogy áruhalmozást akar végrehozni. Ilyen esetben értesíteni kell a királyi helytartót, aki megállapítja, hogy jogos-e a kiszolgálás megtagadása, vagy sem. A törvény az áruhalmozást egyébként nem tiltja, ellenben megköveteli, hogy a normálisan felüli árukészleteket bejelentésük a minisztériumnak.

Ugyancsak az Argus írja, hogy az április 4-i törvény 12. szakasza értelmében az árak új árakat a nemzetgazdasági minisztérium alapítja majd meg. Addig, amíg ez az új ármegállapítás meg nem történik, az ipari vállalatok vagy kereskedők a március 4-i árakat semmilyen körülmények között sem emelhetik, még azzal az indoklással sem, hogy időközben új adóterhek, vagy illeték léptek életbe, amelyek az árakat terhelik.

Szombat este 9: Fenség, fizetek! (Hetedszer.)
Vasárnap d. u. 3: Feleség. (30-adszor, olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap d. u. 6: Fenség, fizetek! (Nyolcadszor.)
Vasárnap este 9: Szülők lázadása. (Hetedszer.)

A SELECT ÉS URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Egyszerre vetíti napjaink leghatalmasabb filmjét: A Notre Dame-i toronyőr. Victor Hugó örökbecsű regényének monumentális, minden képzeletet felülmúló filmváltozatát, főszereplők: Heinz Rühmann, Hans Moser és Inge List. Utólrhetetlen humor és a legötletesebb jelenetek ragadják magukkal a nézőt. A film előtt: Paramount világhírű.

A CAPITOL MOZGÓ MÜSORA:

Premier! Az idei szezon legnagyobb és legjobb vígjátéka! Tizenhárom szék. Főszereplők: Heinz Rühmann, Hans Moser és Inge List. Utólrhetetlen humor és a legötletesebb jelenetek ragadják magukkal a nézőt. A film előtt: Paramount világhírű.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Csak ma és holnap az év legszebb operett-filmje: Tavasz szerenádj. Főszerepekben: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy. Előtte a legújabb híradó.

A RIO MOZGÓ MÜSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor: A világ legnagyobb sport filmje. Mindkét rész egyszerre. Clujon utoljára. Teljesen új kópia. A berlini Olimpia. A világ legjobb sportolójának közreműködésével. Ezen filmet diákok és gyerekek is látogathatják. Következő műsorunk: I. Ha király lennék. II. Lukrécia Borgia. Monumentális történelmi dráma.

AZ EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Az őserdő királya. Érdekes, lebilincselő két részes dzsungelfilm. Mindkét rész egyszerre. Izgalmas harcok benszülöttekkel és vadállatokkal. Főszerepekben: Buster Crabbe, a csodaszó. Előtte: Uj Paramount híradó.

Több vasúti vonalon helyreállították a forgalmat. Bucurestiből jelentik: A Braila-Válcov-Sulina-Galați-Turnu-Severin utvonalon ismét megnyílt a vasúti és hajózási vegyesforgalom. A Turnu-Severin-Temesvár közötti vonalon április 4-én nyitják meg a közlekedést.

BZINHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Csütörtökön és pénteken este fél 9 órakor: Teljesen új betanulásban és új szereposztásban!

Bánk bán

Katona József halhatatlan tragédiája. 3 felv. 6 kép. Szereplők:

Bánk bán	Nagy István	Bendeleiben Izidora	Havady Nagy Ilonka
Melinda	Fényes Alice	Solom mester	Perényi János
II. Endre	Lantos Béla	Udvornik	Csengeri Lajos
Gertrudis	Beness Ilona	Zászló ur	Tarr Kázmér
Bilkerach	Kovács György	I. békétlen	Bérczy Mihály
Ottó meráni herceg	Bodó György	II. "	Hetényi Elemér
Petur bán	Deésy Jenő	III. "	Kudélász Károly
Tiborc	Tóth Elek	I. udvarhölgy	Feledi Eva
Mikhal bán	Szabados Árpád	II. "	Faludi Márta
Simon bán	Simon György	III. "	Járai Teri
Miska bán	Senkálzsky Endre	IV. "	Hatházy Erzsébet

Békétlenek, udvaroncok, udvarhölgyek, katonák.
Rendező: Kádár Imre. Diszletek: Kudélász Károly.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA
Csütörtök fél 9: Bánk bán. (Rendes bérlet 32. Irodalmi bérlet 22.)

Péntek fél 9: Bánk bán.
Szombat d. u. 5: Klotild Néni. (Olcsó helyárrakkal.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláshirdetések, hirdetőhelyek és hirdetések, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előrefizetés mellett közlünk. Jelleges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Köser házikoszt kihordásra kapható. Str. Berthelot 6. Apartament 2.

Finomkivitelű butorok: ebédlő, háló, kabinát berendezések, rócamű, fotelek a legmodernebb stílusban ladók. Műasztalos, Str. David 3.

Olesón eladó íróasztal, kétajtós szekrény, összecsuható, valamint nyitott vasgőrsodronnyal, csekédágy, faágy féderes matraccal, antik divány, tükrök, többféle butorok, rózsafarudak, két ajtó. Bratianu 45.

Kiadó új házban uccai 1 szobakonyhaszernben, valamint garzon lakások, csempézett fürdőszobákkal. Egy szobakonyha Str. Masaryk 9. Str. Vladimirescu 16.

Fűszerizlet berendezés eladó. C. Moșilor 94. Rafael.

Fűszer kisiparengedéllyel társulnék vagy kiadom. Moșilor 94. Rafael.

Sport gyermekkecski eladó. C. Moșilor 94. Rafael.

ISMERI az örökéletű vert csipke függönyt? TUDJA, hogy minden kívánt méretben készíti? LATTÁ már dus választéku mintaterrnünket? Jöjjön! Lásson! Győződjön meg! Kizárólag DER-BESC függönykellékszaktüzletben. Reg. Ferdinand 11. Félémeleten.

Selenfreund-féle illusztrált Haggadák egy tételben eladók a Braun litográfiában Cluj. Str. Vasile Goldis 4.

Bécsi zongora és perzsa szővő-ráma eladó Alba-Iulian. Cim a kiadóban.

Külföldön diplomázott tricotagemester tanít gépkötést hat hét alatt garancia mellett. Érdeklődni „Teorie und Praxis” jellegre a kiadóban.

Stern Nándor sígheti divatruházában üzletalkötözés folytán nagy kiárusítás, kiszállított árrakkal.

Mit Fachkenntnissen in Erziehung Plege. Schul-Kindergarten unterricht deutsch, rumänisch, und einschlägigen Arbeiten, sucht jüdisches Fräulein per sofort Stelle. Antwort „Verlässlich” an die Zeitung.

Jókarban levő használt szövegépeket keresek megvételre. „Szövegép” jellegre a kiadóba.

Középkorú zsidónó gyermek mellé elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban.

Kiadó 60 év óta fennálló 2 kemencés jömenő pékség lakással, ház előtt forgalmas napi piac. Bővebbet: Czinczár fűszerizlet, Cipariu 24.

Íróasztal, munkaasztal, pult, mennyezetlámpa, konyhaszékek olcsón eladó. Favorit úgynökség Regina Maria 46.

50.000 lej készpénzgaranciával vállalnék üzletvezetői állást, vagy fiókizlet vezetését. Megkereséseket Favorit úgynökséghez kérek, Regina Maria 46.

Veszek Czur Salom telket készpénz ellenében. Vermes Ludovic Cluj, Neculcea 2. Telefon 17-96.

Bégi, bevezetett vegyeskereskedés fürdőhelységben, nagyközség Kolozsvár mellett, azonnal átadó vagy kiadó előnyös feltételek mellett nyugalomba vonulás miatt. Telefon 25-07, vagy cim a kiadóban.

Jömegjelenésű, egyedülálló, finomlektű nő állást keres. Betegápoláshoz, masszírozáshoz, ill. izletesen főz, három nyelvet beszél. Corb. J. Sibiu, Reg. Maria 1. et. I, ap. 23.

Jobb házból való vidéki zsidóleány elhelyezést keres. Perfekt román, német, magyar. Elmenne üzletbe kiszolgálóleánynak, gyermek mellé vagy idősebb urinóhoz társalkodónak. Cim a kiadóban.

Óráknyvelést, könyvek felfektetését, könyvelési restancák feldolgozását vállalja iparvállalat főkönyvelője. Cim a kiadóhivatalban

10. Telefon: 12
Havonta
évre
RÓMA
földr
földr
Hírde
„Uj
bánáti
ja. C
forrás
12

Az élet

A Frankfurt külügyminisztere csónék a külföldi lakozik a Leber januárvégi ban, mint pedig napirenden sz világitásokban. A Frankfurt előtt a német megállapítja, szernben a mutat Németországgal és viselni, sőt tel kívánta tartat gos érdekeit, hatalommal kezdemenyezn. Ezután átté értelmezésére mas arra, ho ges érzelme ellen. „A L filozófia vesz bitó szava, nek, a féltel tojan expan kőszet rendn jellemzi a Fr felfogását a tatja:

— Ha kész ket bizonyos azok történe valódi arány német Leber ismerjük, ho értehn. Nem itt pontos tartjuk, hogy tendenciakra gondolunk, a merül. Es itt különbözött és feltételez a nemzeti sz ménye, végp nemzeti, a g raum három

— A nem 166 processz összeolvasztj a nacionaliz kal, gazdasá sév, ami tö csolása által szabadt fel egy fölénye második fáz fejlődés pró lökésekkel mult száz művet és az népi határol érte el és e zár le, amel ban elérték.

— Ha teh maga Leber még pedig Lebensraum merénylet a szánt harc dör: Néme teljesjogu hetetlen igé tős európai ért küzd — Zeitung.

Roose

Washington kal Kormán natusban az azt az indi delmi szer módosítsák ptasztotta a Washington ház 785 m sereg szüle